

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
hoiab Eestit vaba ja isikuvabadusi kaitsva riigina, arendab ühiskonda avatuse ja sallivuse vaimus	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 1: Rahva tugev Eesti-identiteet, mis väljendub muuhulgas samastumises euroopalike väärtustega ning oma riigi ja kaaskodanike saavutustega, rahulolus sotsiaalmajanduslike arengutega, kõrges turvatundes ja kaitsetahtes ning kultuurilises ühtekuuluvustundes.	K2		VV senise poliitika jätkamine. Valitsuse poolt kinnitatud arengukavades on vabadus, isikuvabadused, ühiskonna avatus ja sallivus oluliste põhimõtetenähtena sätestatud.		0,00	0,00	0,00	0,00	
kujundab ja viib ellu vähemusrahvuste poliitikat, mis suurendab Eesti ühiskonna sisemist sidusust	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 1: Rahva tugev Eesti-identiteet, mis väljendub muuhulgas samastumises euroopalike väärtustega ning oma riigi ja kaaskodanike saavutustega, rahulolus sotsiaalmajanduslike arengutega, kõrges turvatundes ja kaitsetahtes ning kultuurilises ühtekuuluvustundes.	K2		Vähemusrahvuste kaitse poliitikat ning suuremat lõimumist ja ühiskonna sidusust näeb ette ka lõimumisvaldkonna arengukava "Lõimuv Eesti 2020".		0,00	0,00	0,00	0,00	
lõpetab kodakondsusetuse taastootmise ning seadustab topeltkodakondsuse sünnijärgsetele (põlvnemisel põhinevaile) Eesti kodanikele, välja arvatud Vene Föderatsiooni kodanikud	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 1: Rahva tugev Eesti-identiteet, mis väljendub muuhulgas samastumises euroopalike väärtustega ning oma riigi ja kaaskodanike saavutustega, rahulolus sotsiaalmajanduslike arengutega, kõrges turvatundes ja kaitsetahtes ning kultuurilises ühtekuuluvustundes.	K1	Kulusid ei kaasne		Vajalik on kodakondsust sätestava õigusruumi muutmine.					
ühtlustab ja liidab (kodifitseerib) valimiseadused üheks seadusandlikuks aktiks ning langetab aktiivse valimisõiguse kasutamise õiguse vanusepiiri kohalikel valimistel 16. eluaastale	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 2: Õiglus- ja kindlustunnet loov toimiv õigusriiklus ja kodanikuühiskond, mis põhineb parlamentaarsel demokraatial, võimude lahususel ja tasakaalul ning vabakonna aktiivsusel.	K1	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
täiendab Vabariigi Presidendi valimise korda, et võimaldada kandidaatidele rohkem aega demokraatlikuks debatiks	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 2: Õiglus- ja kindlustunnet loov toimiv õigusriiklus ja kodanikuühiskond, mis põhineb parlamentaarsel demokraatial, võimude lahususel ja tasakaalul ning vabakonna aktiivsusel.	K1	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
jätkab õigussüsteemi arendamist kodifitseerituse ja lihtsuse suunas. Arendab infosüsteeme, mis tagavad kõigi õigusaktide, kohtuotsuste ja riigi põhiregistrite pideva kättesaadavuse kõigile, kel selleks vajadus. Rakendab õigusaktide mõjude järelhindamise süsteemi	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 2: Õiglus- ja kindlustunnet loov toimiv õigusriiklus ja kodanikuühiskond, mis põhineb parlamentaarsel demokraatial, võimude lahususel ja tasakaalul ning vabakonna aktiivsusel.	K2		Kodifitseerimiseks on ette nähtud vahendid EL 2014-2020 perioodist. Infosüsteemide arendamine võib eeldada lisakulusid, kuid seda on võimalik hinnata konkreetsete		0,00	0,00	0,00	0,00	
soovib kiirendada kogu Euroopa Liidu üleminekut ressursitõhusa ja madala süsinikuemissiooniga majandusele, mis panustades innovatsioonile vähendab sõltuvust energiainpordist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 3: Pikaajaliselt ettevaatav, demograafilisi ja ökoloogilisi arenguid arvestav kestlik ja innovatiivne ühiskonnakorraldus igal tasandil – Eesti külakogukonnast Euroopa Liidu institutsioonideni.	K2		EL 2014-2020 vahenditest toetatakse ressursitõhusust ja energiasäästu.		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab Euroopa Liidu eelarvest uurimistöõle ja investeeringutele antava abi suunamist tulevikule suunatud sektoritesse (näiteks taastuvenergia)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 3: Pikaajaliselt ettevaatav, demograafilisi ja ökoloogilisi arenguid arvestav kestlik ja innovatiivne ühiskonnakorraldus igal tasandil – Eesti külakogukonnast Euroopa Liidu institutsioonideni.	K2	ÜKP 2014-2020 rakenduskava.	Uuringuid on võimalik toetada EL 2014+ HTMi meetmetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
energiasäästu tagavate meetmete juurutamist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 3: Pikaajaliselt ettevaatav, demograafilisi ja ökoloogilisi arenguid arvestav kestlik ja innovatiivne ühiskonnakorraldus igal tasandil – Eesti külakogukonnast Euroopa Liidu institutsioonideni.	K2	Energiamajanduse arengukava. ÜKP rakenduskava 2014-2020.	EL 2014-2020 vahenditest toetatavad kaugkütte, korterelamute energiasäästu, tänavavalgustuse ja biokütuse meetmed.		0,00	0,00	0,00	0,00	
energiaportfelli mitmekesistamist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 3: Pikaajaliselt ettevaatav, demograafilisi ja ökoloogilisi arenguid arvestav kestlik ja innovatiivne ühiskonnakorraldus igal tasandil – Eesti külakogukonnast Euroopa Liidu institutsioonideni.	K2	Energiamajanduse arengukava. ÜKP rakenduskava 2014-2020.	EL 2014-2020 vahenditest toetatavad kaugkütte, korterelamute energiasäästu ja biokütuse meetmed. Võimalik ka KIKi keskkonnaprogrammi rahastus.		0,00	0,00	0,00	0,00	
ühtse Põhjamaade-Balti elektrituru väljaarendamist ning kodumaiste jaotusvõrkude ajakohastamist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 3: Pikaajaliselt ettevaatav, demograafilisi ja ökoloogilisi arenguid arvestav kestlik ja innovatiivne ühiskonnakorraldus igal tasandil – Eesti külakogukonnast Euroopa Liidu institutsioonideni.	K	Mõju ei ole võimalik hetkel hinnata	Toimub eeldatavalt võrgutasudest ja Euroopa Ühendamise Rahastu vahenditest.						

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
hajutatud energiatootmise, sealhulgas kohalikul kütel põhineva väiketootmise edendamist energiaühistute poolt	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 3: Pikaajaliselt ettevaatav, demograafilisi ja ökoloogilisi arenguid arvestav kestlik ja innovatiivne ühiskonnakorraldus igal tasandil – Eesti külakogukonnast Euroopa Liidu institutsioonideni.	K	Mõju eelarvele ilmselt puudub, kui on teostatav EL vahenditest	Osaliselt panustavad EL 2014-2020 vahenditest toetatavad kaugkütte, korterelamute enegiasäästu ja biokütuse meetmed.	Õigusaktide muudatused.					
viib ellu programmi „10 miljonit e-kodanikku” ning arendab järjepidevalt e-kodanike tarbeks mõeldud teenuseid	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 4: Eesti kõrge rahvusvaheline maine ja head suhted kõigi rahumeelsete ja oma kodanike heaolu, stabiilsust ja tehnoloogia arengut edendavate riikidega.	K2		Arendusi rahastatakse SF vahenditest. Riigiasutuste võimalikud jooksvad kulud kaetakse riigilõivu arvelt.		0,00	0,00	0,00	0,00	
valmistab korralikult ette (ennekõike personali ja taristu osas) ja viib sisukalt läbi mainekujunduslikult olulise Eesti EL-eesistumise aastal 2018, ühendades selle Eesti Vabariigi 100. juubeli tähistamisega ning eduka kandideerimisega ÜRO Julgeolekunõukogu ajutiseks liikmeks aastal 2020	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 4: Eesti kõrge rahvusvaheline maine ja head suhted kõigi rahumeelsete ja oma kodanike heaolu, stabiilsust ja tehnoloogia arengut edendavate riikidega.	K2		Riigikantselei on EV100 ja EL eesistumise ettevalmistamisega alustanud. Kattub tegevustega rida 189, 380, 406		0,00	0,00	0,00	0,00	
taotleb Euroopa Liidu siseturvalisuse IT-arenduskeskuse toomist Eestisse ja on valmis selleks toetama uue IT Agentuuri hoone rajamist Eestisse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 4: Eesti kõrge rahvusvaheline maine ja head suhted kõigi rahumeelsete ja oma kodanike heaolu, stabiilsust ja tehnoloogia arengut edendavate riikidega.	K1	Kulusid ei kaasne.	ITA leping on sõlmitud ja ratifitseeritud; hoone ehitamiseks on RKAS alustanud ettevalmistuste tegemist; vahendid on planeeritud VV reservis ja SIM eelarves.						
edendab diplomaatilisi, majandus- ja kultuurisuhteid, sealhulgas annab arenguabi ja teeb arengukoostööd kõigi riikidega, kui see on Eesti rahvuslikes huvides, järgides rahvusvahelist õigust	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 4: Eesti kõrge rahvusvaheline maine ja head suhted kõigi rahumeelsete ja oma kodanike heaolu, stabiilsust ja tehnoloogia arengut edendavate riikidega.	K	RES 2015-2018, arvestuse alus kasv, mis on vajalik 0,14% SKP saavutamiseks (teiste valitsemisala panusega on arvestatud).	VÄM eelarves 9,8 mln aastas arengu- ja humanitaarabi.		-14,00	-16,00	-18,00	-18,00	
toetab väga kiire reageerimisvõimega (<i>Very High Readiness Joint Task Force – VJT</i>) üksuse loomist <i>NATO Response Force</i> 'i (NRF) koosseisus ning osaleb koos koalitsioonipartneritega ühendekspeditsiooniväe <i>JEF (Joint Expeditionary Force)</i> loomisel	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K1	Kulud kaetakse 2% seest							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
hoiab ajakohasena Eesti küberjulgeolekustrateegia, panustab NATO küberkaitse moderniseerimisse ja tõhususe suurendamisse NATO küberkaitse oivakeskuse arendamisega Tallinnas. Seisab küberturvalisuse ja kübervabaduste eest ning annab oma panuse Euroopa Liidu küberkaitsepoliitika väljatöötamise. Toob Eestisse rohkem rahvusvahelisi üritusi küberkaitsekooolituste ja -õppuste valdkonnas	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K1	Kulusid ei kaasne.	NATO küberkaitse oivakeskus tegutseb Tallinnas ja seda rahastatakse KAM eelarvest. Küberjulgeoleku poliitika koostamise ja elluviimise koordineerimisega tegeleb KAM.						
arendab välja NATO rahvusvahelise küberõppuste keskkonna (<i>NATO Cyber Range</i>)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K	Täpne kuluarvestus on hetkel puudu, kontseptsioon on välja töötamisel							
jagab kollektiivkaitse ja ühise julgeolekutagamise doktriini – toetab Eesti aktiivset osalemist NATO, ELi, ÜRO ja liitlaste koalitsioonide sõjalistel missioonidel ning Eesti osaluse suurendamist ÜRO rahuvalves	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K2	Kulud kaetakse 2% seest							
tugevdab Eesti diplomaatilist võimekust oluliste liitlaste ja rahvusvaheliste organisatsioonide juures	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K	VÄM 2015 lisataotlus -ühe diplomaadi kulu aastas 80 000. eelduseks 10 uut diplomaati			-0,80	-0,80	-0,80	-0,80	
peab oluliseks kõigi NATO liikmesriikide kaitse-eelarvete suurendamist, eesmärgiga ühtlustada see vähemalt 2% SKT tasemel	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K1	Täiendavat kulu ei kaasne							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
tervitab Rootsi ja Soome julgeolekudebatte võimaliku NATOga liitumise üle ja NATO partnerluse tugevdamist Soome ja Rootsi ning loodab peatselt näha neid meie naaberriike ühises kaitsealliansis	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K1	Täiendavat kulu ei kaasne							
toetab Euroopa Liidu ja NATO tihedat partnerlust. Mõlema liidu liikmena peab vajalikuks Euroopa Liidu ja NATO vastastikku täiendavat kaitsealast koostööd	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K1	Täiendavat kulu ei kaasne							
toetab aktiivselt Euroopa sõjalise koostöö vormi – Euroopa Liidu lahingugruppide kontseptsiooni, rõhutades vajadust tõsta lahingugruppide kiirreageerimisvõimet, koordineeritust NATOga ja näha ette nende kasutusvõimalus ka Euroopa Liidu liikmesriikide kaitsmiseks. Eestile on oluline jätkata panustamist Põhjala Lahingugruppi, kuhu kuuluvad meie liitlased nii Põhjala kui ka Balti riikidest	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K2	Kulud kaetakse 2% seest			0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab Euroopa Liidu piirivalveagentuuri tugevdamist, et seista vastu kiiresti kasvavale immigratsioonisurvele, toetab Euroopa Liidu sisenemis- ja väljumisregistri ellurakendamist ning uute piirikontrolli infosüsteemide kasutusele võtmist ELi välispiiril, mis võimaldaksid paremat kontrolli ELi välispiiri ületajate ja sisserändajate üle.	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 5: NATO, Euroopa Liidu jt liberaalset demokraatiat edendavate ja kaitsvate rahvusvaheliste institutsioonide sisemine ühtsus ja tegutsemisvõime ühiste väärtuste kaitsmisel ning avatus samu väärtusi kandvate riikide liitumiseks.	K	Operatsioonides ja Frontexi töös osalemise mahu suurendamine kaks korda.			-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
arendab prioriteetselt laia riigikaitsekäsitluse põhimõtteid ja täiendab vajadusel seadusandlust	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Mõju eelarvele puudub							
hoiab riigi sõjalise kaitse kulude (kaitse-eelarve) vähemalt 2% SKT tasemel, lisaks finantseerib täiendavalt Eesti kui vastuvõtva riigi tegevusi, mis loovad tingimusi liitlaste püsivaks kohalolekuks Eestis	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Sisaldab tuvastatud taristuvajadust, sh taristuvajadust kahe kompanii alalise kohaloleku jaoks, NATO staabieleменти NFIU (NATO Force Integration Unit) jaoks, mehhaniseeritud pataljoni varustuse eelpaigutuse jaoks, väljaõppevõimaluste parandamise jaoks Keskpolügoonil, soomustehnikale väljaõppevõimaluste loomiseks Keskpolügoonil.			-10,16	-10,16	-10,16	-10,16	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
viib lõpuni 2011. aasta põhiseaduse muutmisest tuleneva riigikaitse juhtimise reformi, sisustades valitsuse, sh Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni keskse rolli riigikaitse korraldamises. Selleks ühendab ka sise-, kaitse- ja välisministeeriumi kogutava integreeritud situatsiooni- ja ohupildi	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Tegemist piiratud käibega infoga, kulused ei saa avalikustada.							
toetab riigikaitse kehtiva 10-aastase arengukava elluviimist ning panustab 2016. aastaks valmiva uue arengukava koostamisse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Kulused ei kaasne.							
koostab kogu ühiskonda hõlmava mobilisatsiooniplaani sõjaaja mobilisatsiooniresursside korrastamiseks ja otstarbekaks jaotamiseks riigi sõjalise riigikaitse, tsiviiltoetuse, julgeoleku ning elutähtsate teenuste tagajate vahel	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Kulused ei kaasne.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
viib Ämari lennubaasi täielikku vastavusse kollektiivkaitse vajadustega ning rajab seal koostöös liitlastega regionaalse USA-Balti-Põhjala riikide õhuväe väljaõppekeskuse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Aluseks KAM valitsemisala arengukava 2016-2019 ja KAM hinnanguline arvestus USA-Balti-Põhjala väljaõppekeskuse kohta.	Võimalik osaline rahastus liitlaste poolt		-7,50	-7,50	-7,50	-7,50	
loob ühtse riikliku laevastiku, selleks ühendab mereväe ja erinevate ametkondade (sh piirivalve) laevad ning arendab välja nõuetele vastava baassadama	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Piirivalvesadama taristu üleviimine Hundipea ja Miinisadama territooriumile. 2017 JRCC täismahus kolimine (seadmestiku uuendamine ja hillisem ekspluatatsioon ja hooldus 20% investeeringust aastas).	Eeldab suuremat analüüsi, kulu kujunemist mõjutavad asukoht konkreetne taristu vajadus (sadamahoone laod jne). Käesoleval hetkel detailset analüüsi tehtud ei ole.		-11,00	-15,00	-3,00	-3,00	
vaatab tulenevalt julgeolekuolukorra muutustest Euroopas üle Eesti kaitseväge üksuste ja asutuste rahuaja paiknemise	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Analüütilise tööga ei kaasne kulutusi.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetab õppusteks ning lahingolukorras tarviliku lahingmoona ja -varustuse soetamise olulist suurendamist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Kogu riigikaitse arengukava sõjalise osa sisu on riigisaladus.							
kaasajastab kaitseväeteenistuse korraldust, ajateenistuse atraktiivsuse suurendamiseks tagab äsja ajateenistuse lõpetanutele esimese kolme kuu jooksul riigipoolse tervisekindlustuse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Lubaduse maksimaalne kulu eeldusega, et kõikidel puudub ravikindlustus peale ajateenistuse lõppu.			-0,26	-0,26	-0,26	-0,26	
toetab kaitsevälase elukutse ning sõjalise hariduse prestiiži tõstmist ühiskonnas, sealhulgas tõstab kutseliste kaitsevälaste palka ning 50% võrra ajateenijate hüvitist (sõdurigarantii)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	2013 a lõpu seisuga oli 3151 kaitsevälast. Kaitsevälaste palgakasv 10% 2014 a RM palgaanalüüsi mediaanpalga alusel on 5,9 mln Aja- ja asendusteenistustelase 2015 a toetused ja sotsiaalmaks on 7,5 mln. Kasv 50% on 3,7 mln püsikulu.			-9,60	-9,60	-9,60	-9,60	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
väärtustab kaitsetahet, muuhulgas vabatahtlikult ajateenistusse tulekut, andes vabatahtlikult ajateenistusse astunule võimalusel eelise teenistusse tulekul ja teenistuskoha valikul (sõdurigarantii)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitatamat reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Kulusid ei kaasne.							
kompenseerib kõigile reservkogunemistel osalejatele seetõttu saamata jäänud töötasu (kaitsepalk) ning seadustab tööandja kohustuse hoida ajateenistusse või reservõppekogunemisele kutsutule töökohta	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitatamat reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Eeldusel, et reservväelase toetus sõltub eelmise aasta sotsiaalmaksuga maksustatud tulust, kuid ei ole väiksem kui 2014.a lõpul kehtiv toetuse määr vastavas auastme põhigrupis.			-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	
tõhustab ajateenistuse läbinud kaitsevääkoruslaste regulaarse teavitamise süsteemi, seadustab riigi kohustuse õigeaegselt informeerida tööandjat tema töötaja kutsumisest ajateenistusse või reservkogunemisele	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitatamat reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Kulusid ei kaasne.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
arendab edasi katastroofi-, väli- ja sõjameditsiini üksteist täiendava koostoime kontseptsiooni	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K2		Senise katastroofimeditsiinalase koostöö edasi arendamine, sh Ülikoolidega.		0,00	0,00	0,00	0,00	
pooldab Kaitseväge aktiivset osalemist rahvusvahelistel missioonidel ja missioonivõimekuse tõstmist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Täindavat kulu ei kaasne							
parandab jätkuvalt nii kutseliste kaitseväelaste kui ajateenijate teenistuskeskonda (elamis-, väljaõppe- ja sportimistingimusi)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Analüüsiks liiga üldine							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
jätkab aja nõudeile vastava veteranipoliitika elluviimist ja edasiarendamist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Täiendavat kulu ei kaasne							
jätkab koostöös liitlastega Balti Kaitsekolledži arendamist rahvusvaheliseks sõjalise hariduse tippkeskuseks ja töhustab kolledži koostööd Kaitseväe Ühendatud Õppeasutustega	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Täiendavat kulu ei kaasne							
uuendab lepingud USA ja teiste liitlastega Eesti ohvitseride koolitamiseks nende väljaõppekeskustes ning liitlasriikide ohvitseride koolitamiseks Eestis	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Lepingute uuendamine kulu ei too.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
ehitab täies ulatuses välja Eesti idapiiri, sealhulgas Euroopa ja NATO välispiirile vääriilise integreeritud tehnilise valvesüsteemi	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Kogu idapiiri väljaehitamine (rajatised, seadmed jms) ning selle hilisem eksploatatsioon ja hooldus (10% investeringust). Ei sisalda lõunapiiri väljaehitamist (vajalik sisepiiri ajutiseks sulgemiseks).			-15,00	-31,50	-18,50	-5,90	
loob piirivalve eriüksuse ja parandab piirivalve varustatust. Piiri paremaks valvamiseks võetakse kasutusele droonid	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Droonide eksploatatsioon (15% investeringust aastas), 20 inimese palkamine, varustuse esmane ja jooksev uuendamine.	Eriüksus loodud, droonid välisvahenditest (sisejulgeolekufondist).		-5,25	-5,26	-2,28	-1,31	
mereala paremaks kontrollimiseks ja kaitseks soetab uusi multifunktsionaalseid laevu, mis on suutelised tegema nii piirivalve, merepääste kui ka reostustõrje tööd ning on valmis täitma ka riigikaitse ülesandeid	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Kaasneb igaaastane ülalpidamiskulu.	EL 2014-2020 vahenditest soetatakse üks multifunktsionaalne laev. Rohkemaks hetkel vahendeid ei ole.		-0,64	-0,64	-0,82	-1,20	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
säilitab piirangud võõrriikide kodanikele piiriäärsete maade omandamisel	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K1	Kulusid ei kaasne.	Olemasoleva poliitika jätkamine						
rakendab praktikasse laia riigikaitsekäsitluse põhimõtte, et iga riigikaitse osaleda sooviv kodanik ja organisatsioon teab oma rolli ja ülesandeid kriisiolukorras	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K2		Laiapõhjalise riigikaitse kontseptsiooni edasi arendamine.		0,00	0,00	0,00	0,00	
seab sisse tasuta kahenädalased riigikaitsekursused kõigile soovijatele, kes ei ole ajateenistust läbinud ega kuulu Kaitseliitu	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitamatut reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	1000 inimese koolitamine aastas, kui 1 grupi suurus on vähemalt 30 inimest			-1,20	-1,20	-1,20	-1,20	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töös olev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
muudab riigikaitseõpetuse kesk- ja kutseharidust andvate õppeasutuste gümnaasiumiastmes järk-järgult kõigile kohustuslikuks	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitatamat reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Valikaine kulu per õpilane ca 90 eur/a. Kutseõppes (kesk) 24 323, gümnaasium 21 540 õpilast. Hinnatud 100% mahtu alates 2016.a..	Riigikaitseõpetust õpib aastas valikainena 4000 gümnaasiumiosa õpilase 146 üldhariduskoolist ja kutsekoolist KAM eelarve 0,354 meur		-3,80	-3,80	-3,80	-3,80	
kaalub sõjaliselt korraldatud eliitõppeasutusena riigikaitse süvaõppega gümnaasiumi loomist (riigikaitsegümnaasium)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 6: Riigikaitse laia käsitluse rakendamine ning iseseisva, viivitatamat reageerimist võimaldava kaitsevõime väljaarendamine tasemeni, mis võimaldaks ohtude tõrjumise kuni kollektiivsete kaitsemehhanismide rakendumiseni. Euroopa Liidu ja NATO välispiiri tugevdamine. Kõigi kodanike ja nende ühenduste teadlik ja professionaalne osalemine riigikaitse täpselt väljatöötatud tööjaotuses.	K	Eelduseks ei ole võetud uue kooli loomine, vaid süvaõppeprogrammi juurutamine kooli. 100 õpilase kohta aastas. Süvaõppe koefitsendiks arvestatud 4X valikaine õppe maksumus	Riigikaitseõpetust õpib aastas valikainena 4000 gümnaasiumiosa õpilase 146 üldhariduskoolist ja kutsekoolist KAM eelarve 0,354 meur		-0,01	-0,02	-0,03	-0,10	
teeb täiendava inventuuri taristule, mis peab tagama elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise häda-, kriisi- ja sõjaolukordades, vaatab üle riskiobjektide ohutusnõuded ja järelevalve korralduse, võimalike õnnetusstsenaariumidega toimetuleku meetmed ning tihendab vastavate õppuste korraldamist	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K2	Lauaõppused on üldjuhul valitsemisalade olemasolevast eelarvest kaetud.	Tegemist juba tänaste tegevustega.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
arendab valitsuse kriisikomisjoni ja regionaalsete kriisikomisjonide baasil välja kriisijuhtimisekeskused ja nende koordineerimismehhanismi elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamiseks häda- ja kriisiolukordades ning sõjaajal	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	vastavate ruumide väljaehitus			-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	
teostab vajalikud investeeringud katkematu side tagamiseks kriisisituatsioonides	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	Riigi Infokommunikatsioon SA hinnang. Siit on puudu SIM ja KAM hinnang.	Katkematu side kontseptsiooni arendamine on töös.		-1,10	-1,40	-1,80	-1,80	
toetab elutähtsate teenuste juhtimissüsteemide, isikuandmete jt andmebaaside dubleerimiseks ja turvaliseks hoidmiseks riigipilve välja arendamist ning oluliste andmebaaside turvalist dubleerimist asupaigaga väljaspool Eestit	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K2		IT arendused võimalikud SF vahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
soovib Eesti elektrisüsteemi lahtisidumist Venemaast hiljemalt aastaks 2025 ja vastavate tegevuste tunnistamist AS'i Elering strateegiliseks prioriteediks	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	Mõju ei ole võimalik hetkel hinnata	Rahastamine eeldatavalt võrgutasudest, Euroopa Ühendamise Rahastust jne.						
soovib täiendava Eesti-Läti elektri ülekandeliini rajamist võimalikult kiiresti	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	Mõju ei ole võimalik hetkel hinnata	Rahastamine eeldatavalt võrgutasudest, Euroopa Ühendamise Rahastust jne.						
energiajulgeoleku tagamiseks välistab streigiõiguse energiatootmisahelas	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Vajalik õigusregulatsiooni muutmine.					

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
parandab strateegiliselt oluliste maanteed (Tallinn-Ikla, Tallinn-Narva ja Tallinn-Luhamaa) läbilaskevõimet ja nende ühendusteid lennuväljade ja sadamatega	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamise Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K2		Transpordi arengukava 2014-2020. Rahastatakse riigieelarvest ja välisvahenditest (nii 2007-2013 kui 2014-2020), sh välisvahendid		0,00	0,00	0,00	0,00	
laiendab Tallinna Lennujaama lennuliiklust, mis võimaldaks vastu võtta suuremaid ja rohkem lennukeid, vajadusel parandab ka teiste lennuväljade vastuvõtuvõimekust	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamise Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K2		Tallinna lennujaama arendamine on konkreetne tegevus 2014-2020 välisvahenditest. Regionaalsete lennujaamade vastuvõtuvõimekuse parandamist ei ole välisvahenditest kavandatud.		0,00	0,00	0,00	0,00	
rajab Rail Balticu, mis ühendab Eesti Kesk-Euroopaga	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamise Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	Hinnatud Rail Balticu Eestipoolset rahastamismahtu (eeldusel, et EL vahenditest saadakse maksimaalne võimalik rahastamise määr).			-3,4	-5,7	-7,4	-17,6	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
vaatab üle ja vajadusel täiendab kriisi- ja sõjaolukordadeks vajalikud varud (ravimid, energiakandjad, Eesti tootjate toodetud toiduained ja muud elutähtsad kaubad)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	SIM varude hulka kuuluvad relvastus, varustus ja laskemoon (sh abipoliteinikele). Esimesel aastal politsei relvastuse põhiosa uuendamine NATO standarditele vastavaks.	PÕM tegeleb toiduainete varu korraldamisega - vastavad vahendid on PÕM eelarves planeeritud. Sotsiaalministeeriumi eelarves on vastavalt hädaolukorra seadusele ettenähtud vahendid riigi tervishoiuvarude ja isikukaitsevahendite varude haldamiseks (2015.a.a 297 318 eurot).		-5,00	-2,00	-2,00	-2,00	
vaatab üle ja vajadusel suurendab kiirabiüksuste arvu tagamaks kiirabiteenuse kui ühe olulise elutähtsa teenuse toimepidevus	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K2	Kiirabiüksuste keskmine maksumus 367 000 eurot.	2015. aastal eraldati kiirabi reformi lõpetamiseks 2,2 mln eurot. 2015. aastal luuakse 7 täiendavat õeüksust ning 3 kiirabi baasi. 2014. aastal rakendatud ümberkorralduste esimese etapi (lisandus 5 üksust ja 3 uut kiirabi baasi) tulemusena on kiirabi kättesaadavus paranenud keskmiselt 16-18%.		0,00	0,00	0,00	0,00	
soovib omandada gaasi põhivõrgu osaluse ettevõttele, milles on riigil kontrolliv osalus. Tänauses geopoliitilises olukorras peab olema tagatud riigi kontroll kriitilise energiataristu üle, tagamaks tarbijate varustuskindlus energiakandjatega igas olukorras	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K2		Muudatus on tehtud. Elering AS on omandanud EG Võrguteenuse üle ainuvalitseva mõju.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetab Balti regionaalse gaasitaristu (Soome ja Balti riikide vaheliste ühenduste, sealhulgas <i>Baltic Connector</i> 'i) kiiret väljaarendamist ning selle liitmist ühise Euroopa Liidu gaasituruga (sh GIPL ehk Poola-Leedu gaasitoru)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	Mõju ei ole võimalik hetkel hinnata	Rahastamine eeldatavalt vähemalt osaliselt Euroopa Ühendamise Rahastust jne.						
toetab LNG terminalide ehitamist Eestisse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 7: Elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamine häda-, kriisi- ja sõjaolukordades. Venemaast sõltuvuse (gaas, elekter, transpordiühendused jne) minimeerimine ning infra- ja tarneühenduste mitmekesistamine, sealhulgas Eesti energia- ja transpordisüsteemide ühendamine Kesk-Euroopa ja Skandinaaviaga. NATO kollektiivkaitse rakendamiseks kriitilise tähtsusega tsiviiltaristu väljaarendamine.	K	Eeldatavalt osaline rahastamine Euroopa Ühendamise Rahastust ja võimalik, et ka erasektorist. Riigieelarve kulu pole võimalik hetkel hinnata.							
ühendab siseriikliku situatsiooniseire ning -analüüsi võimekused	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K		Teemaga tegeletakse, tase AK.						

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
suurendab kiireageerimisvõimekust omavate politseinike hulka kaks korda ja arendab politsei koostööd Kaitseväe ja Kaitseliidu vastavate struktuuridega (nn roheliste mehikeste tõrjeprogramm)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Kiireageerijate täiendav palkamine, nende varustamine ja väljaõpe.			-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	
tõstab sisejulgeolekus töötavate inimeste palku, vaatab üle sisejulgeoleku süsteemi töötajate motivatsioonipaketi tervikuna, sihiga motiveerida väljaõpetatud spetsialiste pikaajalisele teenistusele	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	10% kasvu summa: JUM (vangistusseaduse alusel töötavad ametnikud), RM (Tollikorralduse osakond ja uurimisosakond), SIM (politsei-, piirivalve- ja päästeametnikud)			-15,00	-15,00	-15,00	-15,00	
parandab päästeteenistuse ja politsei varustatust, sealhulgas soetades lähiaastail ca 100 uut päästeautot ja ca 300 politseiautot. Enamiku väljavahetatavatest päästeautodest kingib riik vabatahtlikele	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	400 sõiduki täiendavad ülalpidamiskulud	EL 2014-2020 vahenditest on kavandatud ca 80 uue päästesõiduki soetamine. Samuti on planeeritud PPA autopargi uuendamine.		-0,31	-2,57	-1,29	-3,46	
võtab kasutusele uue e-politsei süsteemi, mis lihtsustab politsei tööd välitingimustes ja lühendab menetlustele kuluvat aega	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Mahuhinnang aastast 2012. Alates 2018. aastast lisanduv hoolduskulu 20% investeeringust.			-0,15	-0,75	-0,72	-0,72	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
tugevdab veepäästevõimekust	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Soetatakse juurde 10 päästepaati. 2017-2019 a soetatakse juurde kolm senistest suurema kandevõimega kopterit (arvestatud lisanduva eksploatatsioonikuluga 15% - meeskonnad, väljaõpe, kütus, varuosad, hooldus, kindlustus jms); suurendatakse vabatahtlike päästjate rahastust; tõstetakse merepäästevõimekust.			-2,65	-35,19	-46,10	-44,24	
arendab Tallinnas lõplikult välja Sisekaitseakadeemia põhiõppekompleksi. Rajab Narvasse Sisekaitseakadeemia praktikabaasi ning politsei kiirreageerimise võime väljaarendamiseks spetsiaalse väljaõppekeskuse. Sellega tagab Ida-Virumaal aastas vähemalt 100 täiendava vormikandja kohalolu	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Praktikabaasi rajamise hinnanguline maksumus 2014.a prognoosi põhjal. Puudu on kaasnevad püsikulud.	SKA õppekompleksi korrastamine on planeeritud välisvahenditest (ERF)		-2,00	-2,20	0,00	0,00	
toetab sisejulgeolekualast eelkutsõpet gümnaasiumides	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Gümnaasiumis ca 21 500 õpilast, õpe valikainena ca 90 eur/õpilane/a.	Riigikaitseõpetust õpib aastas valikainena 4000 gümnaasiumiosa õpilase 146 üldhariduskoolist ja kutsekoolist KAM eelarve 0,354 meur		-1,90	-1,90	-1,90	-1,90	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
viib lõpuni häirekeskuse reformi, et inimesi abistavate päästeteenistuste – politsei ja kiirabi väljasõidud saaksid koordineeritud ühest kohast ja õige abi jõuaks seeläbi kiiremini kohale	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiiviikontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K1	Kulusid ei kaasne.	Häirekeskuse reform on lõpule jõudmas 2015						
seadustab raskete kuritegude toimepanijatele täiendavate piirangute seadmise võimaluse (nt pedofiilidel jt seksuaalkurjategijatel ja narkokurjategijatel ei võimaldata muuta nime jmt)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiiviikontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Aluseks võetud huvide deklaratsioonide register (HDR): arendamine ja hooldus		Vajalikud õigusaktide muudatused. Võimalik, et vaja arendada registreid	-0,20	-0,07	-0,07	-0,07	
sätestab, et alates aastast 2020 tohib Eestis turule tuua vaid sisseehitatud 112 päästekutsungi automaatsüsteemiga sõiduautosid	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiiviikontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Vajalik on vastavate regulatsioonide loomine.					
parandab autoriõiguste tsiiviilõiguslikku kaitset ning keskendab senisest enam tähelepanu võitlusele tarkvara- ja netipiraatlusega, mis ohustab rahvuslikku julgeolekut, kahjustab Eesti rahvusvahelist mainet ja kahandab maksutulud	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiiviikontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K1	Kulusid ei kaasne.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
reguleerib seadusandlikult detektiivinduse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Vajalikud õigusaktide muudatused.					
hindab motiveeritud vabatahtlike, tagab nii vabatahtlikele päästjatele (sh merepäästjatele), naabrivalvele kui ka abipolitseinikele stabiilse rahastuse, toetab vabatahtlike päästjate koolitamist elupääste- ja erivõimekuste suurendamiseks ning vabatahtlike katusorganisatsioone	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K2		Toetuste mehhanismid on juba ka praegu olemas		0,00	0,00	0,00	0,00	
kaasajastab julgeolekuasutuste tegevust reguleeriva seadusandluse	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Vajalikud õigusaktide muudatused.					
tõstab Teabeameti luure- ja KAPO vastuluurevõimekust ning Keskkriminaalpolitsei võimekust raske kuritegevusega tegelemisel (sealhulgas suurendades nende eelarveid)	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K	Riigisaladusega seotud kulu							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
ajakohastab julgeolekuasutuste tsiviilkontrolli süsteemi, et minimeerida korrupsiooni- ja kuritarvituste riski	Rahvusliku julgeoleku strateegia. Eesmärk 8: Eesti elanike turvatunne. Eesti elanike objektiivne informeerimine ning psühholoogilise kaitse arendamine, mis võimaldaks vältida vaenulike infomanipulatsioonide mõju. Tsiviilkontrollile alluvate ja liitlastega igakülgset koostööd tegevate eriteenistuste võimekuse oluline tõstmine.	K1	Kulusid ei kaasne.							
näeb Eesti uue kasvu alusena Eesti ettevõtete suuremat orienteeritust maailmaturule ja Eesti ettevõtetele kuuluvate intellektuaalsete õiguste mitmekordistumises ning julgustab ettevõtjaid olema ambitsioonikad ja innovatiivsed.	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Eesti ettevõtete suuremat orienteeritust maailmaturule ning ambitsioonikust ja innovatsiooni toetatakse EL 2014+ ettevõtlusmeetmetest		0,00	0,00	0,00	0,00	
reformib siseriiklikud ettevõtluse toetamise reeglid (EAS, Arengufond, Kredex), et välistada toetuste kahjustav toime konkurentsile siseturul ja keskendada riigi tugi välisurgudel tegutsevate ettevõtete toote- ja teenusedisaini, tehnoloogiaühpe, turunduse ning muu ekspordivõimekuse suurendamisele, samuti tehnoloogilist innovatsiooni kandvatele idufirmadele	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Toetatakse EL 2014+ ettevõtlusmeetmetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
fokuseerib Euroopa Liidu töökefondide toetused arendustegevusele, suunamaks ettevõtteid tehnoloogiainvesteeringutele ja tootarendusele	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		EL 2014+ ettevõtlusmeetmetest toetatakse olulisel määral ettevõtete tehnoloogiainvesteeringuid ja tootarendus/arendustegevust. Näiteks meede "Ettevõtja arenguplaani toetusmeede ettevõtete arendus- ja eksporditegevustele kaasaaitamiseks ning juhtimisvõimekuse tõstmiseks", eelarve kokku 263 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
loob Euroopa riikide parimaid kogemusi arvestades lisamotiivaatoreid erakapitali kaasamiseks teadus- ja arendustegevuse rahastamise ning seab sihiks jõuda teadus- ja arendustegevuse rahastamisel 3%ni SKTst	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K	RM 2016 SKP prognoos 21 777 mln eur, 2016 kõikide misnisteeriumite TA eelarved 173,6. Erasektori oodatav panus 436 mln eur.	Lähtutatakse EL 2014+ meetmete kujundamisel. Erasektori TA kulutuste osakaalu suurendamine SKP-st on üheks ÜKP fondide kasutamise rakenduskava eesmärgiks.		-43,40	-43,40	-43,40	-43,40	
suurendab rakendusuuringute rahastamist	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K	2015.a RE Instituutsionaalsed uurimistoetused, 30,1 mln; personaalsed uurimistoetused 8,1 mln eur. Arvestatud 1% kasv.	Rakendusuuringuid toetatakse EL 2014+ meetmest "TA programm nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades", eelarve kokku 56,11 mln EUR (EL osalus 35,5 mln EUR). 1% kasvu korral 561 000 EUR.		-0,38	-0,38	-0,38	-0,38	
algatab arvestatava auhinnafondiga ideekonkursid Eesti teadlastele ja ettevõtjatele äriühenduste leidmiseks millenniumiprobleemidele (globaalne rahvastikukasv, vananemine, kliimamuutused ja migratsioon, ressursidefitsiit, ohuõeldus jmt)	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		EL 2014+ meetmetest toetatakse ettevõtluse edendamist ja uusi teadusalgatusi.		0,00	0,00	0,00	0,00	
soosib riigiasutuste ja riigiettevõtete osalemist Eesti päritolu tehnoloogilise innovatsiooni praktilisel edendamisel pilootprojektide harjutusväljakutena	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Nõudluspoole poliitika (riik innovaatilistele lahendustele tellijana) toetatakse EL 2014+ vahenditest, eelarve 20 mln EUR		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab koostöös ülikoolide ja ettevõtetega toetusmeetme patentide vormistamiseks ja komertsialiseerimiseks	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Patentide vormistamist ja komertsialiseerimist toetatakse EL 2014+ meetmetest (tehnoloogia arenduskestused / klastrid, eelarve kokku 100 mln EUR, EL toetus 50 mln EUR).		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
soosib Eesti kõrgharidus- ja teaduskeskuste sügavamalt rahvusvahelistumist ja tihedamat omavahelist ning rahvusvahelist teaduskoostööd; soosib välisinvestorite kaasamist T&A arengusse (üliskoolid, praktikabaasid)	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Rahvusvahelist koostööd toetatakse EL 2014+ vahenditest "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele", eelarve 129 mln EUR; "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine", eelarve 57,9 mln EUR; "Teaduse tippkeskuste toetamine teaduse rahvusvahelise konkurentsivõime ning tippkvaliteedi tugevdamiseks" eelarve 41,2 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
soosib suurema lisandväärtusega majandusele üleminekut toetavat teadmiste ja oskuste impordi, sealhulgas arendab välja meetme välisõppejõudude ja ettevõtjate kaasamiseks ülikoolide õppeprogrammidesse	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Välisõppejõudude kaasamist toetatakse EL 2014+ vahenditest "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine" eelarve 57,9 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
seab sihiks kohalike ressursside oluliselt tootlikuma, säästlikuma ja efektiivsema kasutamise. Peab õigeks riigile kuuluvate toormeressursside jaotamisel võtta arvesse töötlemistehnoloogiat tihedust ja ressursikasutuse (energia, keskkond, finantsid) säästlikkust	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Ressursisäästu toetatakse EL 2014+ meetmest "Ettevõtete energia- ja ressursitõhusus", eelarve kokku 272,8 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
töötab välja ja rakendab strateegia Eesti globaalseks turundamiseks ajude, investeeringute, töökohtade ja turismi sihtkohana	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Elluviimist toetatakse EL 2014+ vahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab aktiivselt Eesti ettevõtjate tegevust välisurgudel, sealhulgas kaubavahetust lihtsustavate ning Eesti ettevõtjate investeeringuid kaitsvate lepingute sõlmimist	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Toetatakse EL 2014+ meetmetest.	Võib eeldada seadus(t)e muutmist.	0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetab e-arvete süsteemi kasutuselevõttu, muutes arveldusprotsessi kiiremaks ja lihtsamaks	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste nakkumine.	K2		Protsess toimub, rahastamine EL vahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab välja globaalse EESTI-võrgustiku, millesse kuuluvad Eesti välisesindused, aukonsulid-ärisaadikud, välismaal elavad ja töötavad kaasmaalased ning Eesti sõbrad ja nende ühendused	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Tegevused kavandatud Made in Estonia 3.0 tegevuskavas, millel on olemas rahaline kate "Eesti ettevõtete abistamisest (nõustamine turule sisenemisel) huvitatud tugiisikute võrgustiku rakendamine välisriigis". Ärisaadikute võrgustiku tööd koordineerib EAS-i rahvusvahelistumise divisjon.		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab üleilmse levikupotentsiaaliga omamaise kultuuriloomingu rahvusvahelist turundamist	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2		Kultuuriloomingu rahvusvahelist turundamist toetatakse EL 2014+ ettevõtlusmeetmetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
töötab välja e-riigi lahenduste turundamise ja ekspordi tervikliku strateegia	Majandus. EESMÄRK 1: Eestile maailmamajanduses soodsama koha võitmine, maailmaturule kallimate kaupade ja teenuste pakkumine.	K2	Strateegia koostamine ei too kaasa lisakulusid	„Made in Estonia 3.0“ sisaldab Eesti välisinvesteeringute ja ekspordi tegevuskava aastateks 2014-2017. Kooskõlas Ettevõtluse kasvu strateegia ja Infoühiskonna arengukava eesmärkidega.		0,00	0,00	0,00	0,00	
integreerib esmase finantskirjaoskuse, ettevõtlusõppe, programmeerimise ja robotika kõigi haridusastmete õppekavadesse ning laiendab selleleemaliste vaba- ja valikainete valikut	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Finantskirjaosakust edendatakse EL 2014+ vahendite kaasabil.		0,00	0,00	0,00	0,00	
kutsehariduse paremaks sidumiseks tööturu vajadustega kaalub kutsehariduse osalist üleviimist eraõiguslikele alustele ning toetuskeemide loomist kutseharidusse panustavatele ettevõtetele	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Sarnase eesmärgiga tegevused EL 2014+ meetmest õppe seostamine tööturu vajadustega.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
kaalub Euroopa Liidu tõukefondide raha kasutamist selleks, et soodustada magistriõppe raames üliõpilaste 6 - 12-kuulist õpet mõnes Euroopa Liidu tippülikoolis	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Mobiilsust toetatakse EL 2014+ vahenditest "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine", eelarve 57,9 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
suurendab võimalusi eraraha kaasamiseks kõrgharidusse	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Ettevõtete ja kõrgkoolide koostööd soodustatakse EL 2014+ vahenditest "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele", eelarve 129 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
lähtub arusaamast, et üheks tõhusamaks võimaluseks üle saada demograafilistest põhjustest tingitud tööjõupuudusest on töötajate haridustaseme tõstmine ja hariduse sisu pidev uuendamine	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Olemasoleva poliitika jätkamine. EÕS aastani 2020		0,00	0,00	0,00	0,00	
kaasab hariduse kvaliteedi tõstmiseks hariduspoliitika planeerimisse ning teostamise tööandjad	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Olemasoleva põhimõtte jätkamine.		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab veebipõhiseid õpikeskkondi, muuhulgas vajalike litsentside riigile omandamise teel, et anda kõigile võimalus neid kasutada ajaliste ja territoriaalsete piiranguteta	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt		0,00	0,00	0,00	0,00	
kutseõppe ja tegeliku tööelu paremaks sidumiseks loomib kutseõppe õppekavasse töökohapõhise õppevormi (nn õpipoisiõppe), mille õppekavakujunduse peamine sisend tuleb tööandajatelt	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Toetatakse EL 2014+ meedest "Õpe kutse- ja kõrghariduses vastab suuremal määral tööturu vajadustele"		0,00	0,00	0,00	0,00	
seab sihiks, et töötuskindlustussüsteem ja aktiivsed tööturupoliitika hõlmaksid elukestva õppega vähemalt 20% tööealisest elanikkonnast	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Elukestva õppe eesmärk 2020: täiskasvanud osalejaid (25-64) 20%.		0,00	0,00	0,00	0,00	
taotleb ühiskondlikku kokkulepet riigi, ettevõtjate, ametiühingute ning meedia vahel, julgustamaks eestimaalasi (eriti noori) tegelema ettevõtlusega ning olema oma sihtide seadmises ambitsioonikad	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Ettevõtusteadlikkust toetatakse EL 2014+ vahenditest "Ettevõtusteadlikkus", eelarve 18,4 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
seab sisse ettevõtjate päeva tähistamise tava, tunnustamaks riiklikul tasandil neid kaaskodanikke, kes on võtnud riske, et anda rahvale tööd	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Eeldab seadus(t)e muutmist.	0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab eraldi programmiga 55+ vanuses töötajate täiendõpet	Majandus. EESMÄRK 2: Eesti inimeste teadmiste, oskuste ja ettevõtlikkuse suurendamine.	K2		Olemasoleva poliitika jätkamine		0,00	0,00	0,00	0,00	
säilitab ühetaolise tulumaksusüsteemi ja ettevõtete investeringute tulumaksuvabastuse	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K	Täiendavaid kulusid või tulusid ei kaasne			0,00	0,00	0,00	0,00	
investeermiskeskonna stabiilsuse huvides kehtestab saaste- ja ressursimaksud pikaks ajaks ette; saastamine ei tohi muutuda ajas odavamaks	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K	Keskonnatasude seaduse muutmise seadus (menetluses).	Keskonnatasude seaduse (praegu menetlemisel) ja asjaomase ressursitasude määrase muutmise suurendab riigieelarvetulusid.		4,00	5,00	6,00	6,00	
arendab haridussüsteemi, mis tõstab Eesti inimeste kohanemisvõimet muutuva maailmaga, töömoraali ja -oskusi	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		EL 2014+ sarnase eesmärgiga tegevused planeeritud meetmest "Õppe seostamine tööturu vajadustega" eesmärgil, et õpe kutse- ja kõrghariduses vastab suuremal määral tööturu vajadustele		0,00	0,00	0,00	0,00	
huvide konflikti vältimiseks ja konkurentsijärelevalve tõhustamiseks viib Konkurentsiameti Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi haldusalast Justiitsministeeriumi haldusallasse	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K1	Eelarvete ümbertõstmise kulusid kaasa ei too.			0,00	0,00	0,00	0,00	
investeeringute kaitse tugevdamiseks ja kiirendada kohtumenetluse kiirendamiseks vaatab läbi ja reformib pankrotti ning täitemenetlust reguleeriva seadusandluse	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K1	Kulusid ei kaasne.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
vähendab tööjõumakse, sealhulgas sotsiaalmaksu 2% võrra ja töötuskindlustusmaksu määra 1,95 protsendini	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K	RM prognoos suvi14, SM määr 2017 32%, 2018 32%, 2019 31%; RM prognoos suvi14, TKM mõjule lisaks on arvestatud füüsilise isiku tulumaksu positiivse mõjuga		Eeldab seadus(t)je muutmist.	-26,00	-108,00	-114,00	-212,00	Kerge inflatsiooniline mõju. Tööjõukulu suhteliselt odavamaks muutmine põhimõtteliselt soodustab tööjõu rohkemat kasutamist tootmissisendina kapitaliga võrreldes.
võtab meetmeid kapitali kättesaadavuse parandamiseks väikestele ja keskmistele ettevõtetele (fondifond)	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		Varajase faasi fondifondi loomiseks riskikapitali pakkumiseks on kavandatud EL 2014+ meetmest 60 mln EUR (EL osalus). Laenude, tagatiste ja eksporditehingute kindlustuse väljastamiseks 85,5 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
vabastab ettevõtte tulumaksust kasu välismaal asuvate tütarühingute võõrandamisest	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K	Hindamiseks vajalikud andmed puuduvad.							
jätkab reforme, mille sihiks on avalike teenuste pakkumise ja nende tugiteenuste (raamatupidamine, personaliarvestus, hanked) konsolideerimine ning digitaliseerimine (uued e-teenused nagu e-arve, uus e-maksuamet jm)	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		Täiendavad IT laehendused võimalikud SF vahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
korrastab rahvastikuregistri ja seob selle reaalselt teiste registritega	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K	Statistikaameti hinnangul vajalik ca 12 mln, osa kulused osutuvad tõenäoliselt abikõlblikuks SF vahenditest	Tegevusi planeeritakse seoses 2020 rahvaloendusega.		-3,00	-3,00	-3,00	-3,00	
jätkab ettevõtlusega alustamise, väikeettevõtete tegevuse ja riigiga suhtlemise lihtsustamiseks loodud e-keskkonna arendamist (Ettevõtjaportaali, uus e-maksuamet inel)	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		IT arendused võimalikud SF vahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
viib ellu riigiettevõtete tervikliku omandipoliitika, säilitades riigi omanduses vaid strateegiliselt olulised ettevõtted. Riigi omandisse jäävatele ettevõtetele seab selged omanikuootused	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		I kv 2015 valmib riigiettevõtete omanikupoliitika roheline raamat.		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab taristut (<i>open data</i> , <i>e-residentsus</i> jne), mis võimaldavad uute äriühenduste loomist erasektori poolt	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		IT arendused võimalikud SF vahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab ülemiste mitmeliigilise transpordikeskuse rajamist, mis ühendab lennu-, raudtee-, trammi- ning bussiliikluse (Tallinna Transportaal)	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		Kavas 2014-2020 välisvahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
tagab ajakohase lennu- ja laevauhenduse Eesti saarte ja mandri vahel	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		lennu- ja laevauhendused Eesti saarte ja mandri vahel toimivad		0,00	0,00	0,00	0,00	
parandab raudteetaristu läbilaskevõimet (eelkõige Paldiski suund), et reisijatevedu ja kaubaveod ei takistaks teineteise toimimist	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		Osaliselt rahastatakse 2014-2020 välisvahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab Muuga kaubasadama arendamist konteinervedude keskuseks (<i>hub</i>), mis teenindaks ka lääs-ida ja põhja-lõuna kaubavooge	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		Pikemat aega käimasolev protsess, on rahastatud välisvahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
jätkab riigi maanteevõrgu ajakohastamist. Teedeehituse taset tõstetakse kvaliteetsema planeerimise ja hankekorraldusega ning tõhusama omanikujärelevalvega	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		SF vahendid ja välisvahendid ja olemasolev teehoiu eelarve.	Teehituse taseme tõstmine võib eeldada seadusemuudatust.	0,00	0,00	0,00	0,00	
jätkab Tallinn-Tartu maantee neljarealiseks ehitamist ja rajab Tallinn-Pärnu maanteele 2+1 möödadasüdurajad. Ehitab välja Tallinna ringtee ning suunab eurovahendid Haabersti ja Russalka ristmiku rekonstrueerimiseks	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K	Tallinn-Tartu mnt 4 realiseks ehitamise kulu ca 210 mln (alus teehoiukava). Ääsmäe-Pärnu 2+1 sõiduraja ja keskpäärdega 160 mln. Aastatevahelises jaotuses lisandub Tallinn-Tartu mnt 2020 kulu 50 mln.	transpordi arengukava 2014-2020 tegevused. Osaliselt rahastatakse nii riigieelarvest kui välisvahenditest.		-70,00	-80,00	-80,00	-90,00	
toetab transpordiühenduste parandamist maakonnakeskuste ja tömbekeskuste vahel vastavalt majanduslikele võimalustele	Majandus. EESMÄRK 3: Rohkem kapitali töötaja kohta ja kaasaegse taristu rajamine	K2		Osaliselt raahstata 2014-2020 välisvahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
näeb suurema lisandväärtuse loomise võimalust IT, disaini ja inseneritehnoloogiliste lahenduste rakendamises kõikides tootmisharudes. Rahvusvaheline turundus ja tootearendus/innovatsioon on ekspordivõimekuse tõstmiseks ühtmoodi oluline nii teenindussektoris, põllumajanduses kui töötlevas tööstuses	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K2		IT ja disaini lahenduste rakendamist kõikides tootmisharudes toetatakse EL 2014+ vahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
killustatuse vältimiseks peab mõistlikuks kasvuvalade arendus- ja innovatsiooniklastrite loomist	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K2		Klastreid ja tehnoloogia arenduskeskusi toetatakse EL 2014+ vahenditest "Riigi rahastatavad koostööstruktuurid (näiteks klastritele ja tehnoloogiaarenduskeskustele)", eelarve 100 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab e-maksuameti uue versiooni, mis muudaks süsteemi ka majandusinformatsiooni pakkujaks ja oleks senisest veelgi kasutajasõbralikum	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K2		Võimalik SF vahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
seab sihiks Eesti „kultuurilise jooksevkonto“ tasakaalu ehk Eesti kultuuriloomingu rahvusvahelise läbilöögi ja -müügi suurenemise, vajadusel nihutades loometegevuse toetusmehhanismide raskuskeset senisest enam turunduse ja levitamise toetamisele	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K2		Võetud arvesse EL 2014+ loomemajanduse meetme väljatöötamisel.		0,00	0,00	0,00	0,00	
näeb EAS-i tegevuskavas ette regionaalse tugimeetme uute ja tegevust laiendavate ettevõtete liitumiseks elektrivõrguga	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K2		Juhul kui elektrivõrguga liitumine loob uusi töökohti ja osutub maakonna jaoks oluliseks, siis võimalik toetada EL 2014+ meetmest "Piirkondade konkurentsivõime		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
lülitab saarte ja mandri vahelise ringtoite kaabli rajamise taristu investeerimiskavasse	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K	Vajadusel rahastatakse läbi põhivõrguettevõtja Elering tariifi. Maksumus ca 50 mln.							
soovib kaugelenägevate ja ressursi suuremale väärindamisele suunatud põlevkivikasutust	Majandus. EESMÄRK 4: Nutikas spetsialiseerumine ja riskide hajutamine.	K1	Menetluses oleva keskkonnatasude muutmise seaduse materjalid ja seotud kohtumiste info.	Vastavad töörühmad on kavas lähiajal kokku kutsuda.						
peab mõistlikuks vähendada madalalpalgaliste maksukoormust, kahekordistab tulumaksuvaba miiniumi	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K	RM prognoos suvi14, MVT 2017 200€ kuus, 2018 250€, 2019 300€		Eeldab seadus(t)je muutmist.	0,00	-78,00	-177,00	-277,00	Kerge inflatsiooniline mõju. Madalalpalgaliste maksukoormuse märgatav vähendamine ilmselt aitab oluliselt luua uusi töökohti ka madala lisandväärtusega valdkondades. Positiivne mõju madalalpalgaliste toimetulekule ning tulujaotuse paranemisele.
edendab inimeste finantskirjaoskust ja kaitset vastutustundetu laenamise eest, sätestades muuhulgas kiiralaenude andmisele selgemad regulatsioonid	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K2		Finantskirjaoskust edendatakse EL 2014+ HTMi meetmetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
vähendab maksuerandeid ja mahaarvamisi ning kärbib maksukulusi, mis jaotuvad sotsiaalselt ebaõiglaselt ja ebatõhusalt	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K	RM 2014 a. suveprognoosi kõikide maksukulude summa ilma pensionide tulumaksuvabastuse maksukuluta ja ravimite sooduskäibemaksu kuluta (osakaal kõigist maksukuludest 62%). Muidu vastuolu vastava lubadusega keskmine pension maksuvabana hoida. Erakond täpsustas ka, et ravimite sooduskäibemaksu nad ei soovi kaotada.	Jätkata senist praktikat - võimalikult vähe maksuerisusi.		130,00	133,00	138,00	143,00	Kerge inflatsiooniline mõju.
kahekordistab tulumaksuvaba miinimumi määra, tõstes selle 300 euroni kuus	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K	RM prognoos suvi14, MVT 2017 200€ kuus, 2018 250€, 2019 300€		Eeldab seadus(t)e muutmist.	0,00	-78,00	-177,00	-277,00	Kerge inflatsiooniline mõju. Madalapalgaliste maksukoormuse märgatav vähendamine ilmselt aitab oluliselt luua uusi töökohti ka madala lisandväärtusega valdkondades. Positiivne mõju madalapalgaliste toimetulekule ning tulujaotuse paranemisele.

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
vähendab sotsiaalmaksu määra 2% võrra ja muudab selle maksmise ja sellega seotud sotsiaalsete garantiide saamise paindlikumaks.	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K	RM prognoos suvi14, SM määr 2017 32%, 2018 32%, 2019 31%		Eeldab seadus(t)e muutmist.	0,00	-80,00	-85,00	-181,00	Kerge inflatsiooniline mõju. Tööjõukulu suhteliselt odavamaks muutmine põhimõtteliselt soodustab tööjõu rohkemat kasutamist tootmissisendina kapitaliga võrreldes.
langetab töötuskindlustuse maksumäära 1,95 protsendini, tagades sealjuures süsteemi jätkusuutlikkuse ka ootamatute olukordade puhuks	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K	RM prognoos suvi14, TKM mõjule lisaks on arvestatud füüsilise isiku tulumaksu positiivse mõjuga		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-26,00	-28,00	-29,00	-31,00	Kerge inflatsiooniline mõju. Tööjõukulu suhteliselt odavamaks muutmine põhimõtteliselt soodustab tööjõu rohkemat kasutamist tootmissisendina kapitaliga võrreldes.
ajakohastab haridussüsteemi, pidades eriti silmas kutse-, kõrg- ja täiendharidust, mis peab arendama võimet sammu pidada muutustega majanduskeskkonnas ja majanduse struktuuris	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K2		Eesti elukestva õppe strateegia 2020, EL 2014+ meetmed, Õppe seostamine tööturu vajadustega, Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab töötuskindlustussüsteemi aktiivse tööturupoliitika suunas ja edendab elukestvat õpet	Majandus. EESMÄRK 5: Kogu ühiskonna kaasamine majanduskasvu hüvede loomisse ja jagamisse.	K2		Prioriteet Eesti elukestva õppe strateegias 2020, EL 2014+ meetmed, Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
arendab edasi demograafiliselt toimivat perepoliitikat – kolmandate laste sünni ergutamiseks maksab alates pere kolmandast alaealisest lapsest toetust 300 eurot kuus	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K	Lapsetoetuse tõstmine kolmandale ja järgnevale lapsele 300 euroni kuus (saajaid 2016.a. 20 354, 2017.a. 20 473, 2018.a. 20 613, 2019.a.20 731).			-48,80	-49,10	-49,50	-49,70	
jätkab viljatusravi toetamist – iga lapse sünn on oluline	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K2		2015.a. suunatakse riigieelarvest kunstliku viljastamise kulude hüvitamiseks 1,6 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab uute lapsehoiukohtade loomist ja teenusepakumist 0–7-aastastele lastele, saavutades aastaks 2019 täiendavalt 1200lapsehoiukohta ja kaotades sõimekohtade puudujäägi	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K2		EL 2014+ vahenditest ehitatakse infrastruktuuri 40mln eur eest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab vanemaharidust ja vanemlust toetavaid teenuseid	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K2		Sotsiaalministeerium viib läbi Euroopa Majanduspiirkonna programmi „Riskilapsed ja –noored“ ellu tõendus põhise vanemlusprogrammi. Programm keskendub individuaalsetele, perekondlikele kui ka kooliga seonduvatele teguritele, mis laste arengut ja tulemusi mõjutavad. Tänu programmile on lapsevanematel võimalus edaspidi saada abi ja tuge seoses laste käitumis-, emotsionaalsete probleemide ja arenguküsimustega. Eestikeelne pilootprojekt viiakse ellu 2015. aastal.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
töötab välja laste ja perede vaesuse vähendamise meetmed, arendades edasi vajaduspõhiseid peretoetusi ja –teenuseid	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K2		Laste ja perede arengukava 2012–2020 strateegiline eesmärk "Eestis on perede adekvaatset majanduslikku toimetulekut toetav kombineeritud toetuste ja teenuste süsteem, mis pakub perele püsivat kindlustunnet". Vabariigi Valitsuse 2011-2015. aasta tegevusprogrammi järgi koostab Sotsiaalministeerium Peretoetuste ja teenuste rohelise raamatu. Keskendutakse kahele olulisele teemablokile - laste ja lastega leibkondade vaesuse leevendamine ja sündimuse suurendamine.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
rakendab 2016. aastal uue riikliku lastekaitsekorralduse, mis on suunatud laste ja noorte sotsiaalsete ja terviseriskide ennetamisele ning vähendamisele (sealhulgas tugiteenused peredele, nt perelepitusteenus)	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K	Uue riikliku lastekaitsekorralduse rakendamise kulud vastavalt lastekaitse seaduse eelnõu seletuskirjale. Riigile kaasnevad täiendavad kulud lastekaitse rakendatavuse ja meeskondade loomiseks, lastekaitsetöötajate täiendus-õppe- ja lastekaitsetöötajate tööndustamise kulud 2016.a. 848 858 eurot, 2017.a. 982 844 eurot, 2018.a. 1 124 336 eurot, 2019.a. 1 160 035 eurot	Uus lastekaitse seadus jõustub alates 2016. aastast.		-0,80	-1,00	-1,10	-1,20	
arendab vanemliku hooleta lastele perepõhiseid asendushooldusvorme, tagamaks laste hooldatus ja kasvamine perekonnas, mitte institutsioonis	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K2		EL 2014+ tegevus "Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine ja asendushoolduse vormide mitmekesistamine tugiteenuste ja järelhoolduse arendamise kaudu." Eelarve 6 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
parandab hoolekandeteenuste kvaliteeti, töötades välja ühtse kvaliteediraamistiku ja juhised teenuseosutajatele ja tellijatele, kohalikele omavalitsustele	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Önn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K2		EL 2014+ tegevuse "Eakatele, erivajadustega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele töölesaamist toetavad hoolekandeteenused" üks osa. Eelarve 12,9 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
sätetab jõulised riikliku sunni meetodid laste elatistrahade maksmisest kõrvalehoidjatele (riigitoetuste maksimisest ja riigi antavate tegevuslubade väljastamisest keeldumine, elatistrahade mahaarvamine tulumaksutagastusel ja kogumispensioni fondidest), annab suuremad volitused täitevametnikele elatistrahade sissenõudmiseks ning muudab elatistõudude kehtivaks kuni võlgade tasumiseni	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 1: Õnn on lastes. Negatiivsete rahvastikutrendide pööramine positiivseks – rahvastiku juurdekasv, rohkem hästi hoitud ja kasvatatud lapsi ning õnnelikke ja väarikaid perekondi.	K	Valitsemisalade analüüs: Liiklusregistri arendamine 60 000 eurot, relvaregistri arendamine 10 000 eurot, politsei andmebaasi arendamine 64 800 eurot, kalanduse harrastuspüügi infosüsteemi arendamine 100 000 eurot.		Õigusaktide muudatused.	-0,20	0,00	0,00	0,00	
vähendab uute töökohtade loomise soodustamiseks tööjõumakse – töötuskindlustusmaks alaneb 1,95 %-ni ja sotsiaalmaks 31 %-ni – ning kahekordistab tulumaksuvaba miinimumi	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva tööviimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K	RM prognoos suvi14, SM määr 2017 32%, 2018 32%, 2019 31%; RM prognoos suvi14, TKM mõjule lisaks on arvestatud füüsilise isiku tulumaksu positiivse mõjuga		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-26,00	-186,00	-291,00	-489,00	Infatsiooniline mõju. Madalalpalgaliste maksukoormuse märgatav vähendamine ilmselt aitab oluliselt luua uusi töökohti ka madala lisandväärtusega valdkondades. Tööjõukulu suhteliselt odavamaks muutmine põhimõtteliselt soodustab tööjõu rohkemat kasutamist tootmissisendina kapitaliga võrreldes. Positiivne mõju madalalpalgaliste toimetulekule ning tulujaotuse paranemisele.

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
jätkab tööseadusandluse ajakohastamist, sealhulgas:	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		Tööinspeksiooni ja Sotsiaalministeeriumi tööelu arengu osakonna põhitegevus. Lisaks ESF programmi "Tööelu kvaliteedi parandamine 2009-2014 tegevus. 2015. aastal 431 600 eurot. EL 2014+ meede " Tööandajatele ja töötajatele suunatud tegevus", eelarve 7,4 mln		0,00	0,00	0,00	0,00	
- vaatab üle töötervishoidu ja tööohutust reguleerivad õigusaktid ning arvestab nende täpsustamisel ettevõtte suuruse ja töötamise vormidega	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2	Analüüs ei eelda täiendavat kulu	Tööinspeksiooni ja Sotsiaalministeeriumi tööelu arengu osakonna põhitegevus. Lisaks ESF programmi "Tööelu kvaliteedi parandamine 2009-2014 tegevus 2015. aastal 431 600 eurot. EL 2014+ meede " Tööandajatele ja töötajatele suunatud tegevus", eelarve 7,4 mln		0,00	0,00	0,00	0,00	
- vaatab üle töö- ja puhkeaja regulatsioonid ning ajakohastab neid muutunud töövormidest lähtudes, nii et tööaja korraldus oleks paindlik ning arvestaks tööandja ja töötaja tegelike vajaduste ja võimalustega	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		Tööinspeksiooni ja Sotsiaalministeeriumi tööelu arengu osakonna põhitegevus. Lisaks ESF programmi "Tööelu kvaliteedi parandamine 2009-2014 tegevus 2015. aasta eelarve 431 600 eurot. EL 2014+ meede " Tööandajatele ja töötajatele suunatud tegevus", eelarve 7,4 mln		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
rakendab edukalt 100 000 inimest puudutava töövõimereformi ja tagab uue töövõimetoetuste süsteemi kestlikkuse. Eesmärk on inimese töövõime säilitamine ja parandamine, töötuse ja töövõimekao ennetamine ning tööandja toetamine töökeskkonna parandamisel. Toetab inimeste naasmist tööturule ning soovib, et inimesed töötamise asemel ei liiguks varasele pensionile	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014+ meede "Töövõime toetamise skeemi loomine ja juurutamine". Eelarve 198,9 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele.
arendab lapsehoiu- ja puudega laste hoolekandeteenuseid hoolduskoormust kandvatele inimestele, et vähendada vanemate hoolduskoormust ja takistusi tööturul osalemiseks. Mitmekesistab teenuste valikut ning puudega lastele osutatavate avalike teenuste (lasteae, kool, rehabilitatsioon) kättesaadavust	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014+ tegevus "Hoiuteenuste ning hoius, hariduses ja rehabilitatsioonis osalemist võimaldavate tugiteenuste (tugiisik, transport) arendamine ja pakkumine suure hooldusvajadusega ning raske ja sügava puudega 0–17-aastastele lastele ning tööandjate töö-, pere- ja eraelu ühildamise alase teadlikkuse tõstmine". Eelarve 38,3 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud segmentides.
rakendab tööturuteenused, mis annavad eri sihtrühmadele paremaid võimalusi hõives osalemiseks, sealhulgas:	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine	K2		Tegevusi tehakse riigieelarvest, EL 2014+ ja Töötukassa kaudu töötuskindlustusvahendites		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud segmentides.
- algatab noortele suunatud ennetustegevused, nagu tööturgu tutvustavad ja tööotsinguteks ettevalmistavad töötoad 8. kuni 11. klassi õpilastele, mobiilne nõustamine, töövarjuvõimaluste vahendamine, töösuhete- ja töökeskkonna-alane teavitamine	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014 + tegevuse "Tööturuteenuste laiendamine uutele sihtrühmadele ja uute tööturuteenuste pakkumine" osale "Minu esimene töökoht" 2015-2016 summa 393 328		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud segmentides.

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
- algatab projekti „Minu esimene töökoht“, mis hõlmab palgatoetust koos väljaõppega töökogemuse ja erialase hariduseta noortele vanuses 17 – 29 eluaastat	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014 + tegevuse "Tööturuteenuste laiendamine uutele sihtrühmadele ja uute tööturuteenuste pakkumine" osale "Minu esimene töökoht" 2015-2016 summa 393 328		0,00	0,00	0,00	0,00	Võib kiirendada töö leidmist teatud segmendis.
- toetab eraldi programmiga 55+ vanuses töötajate täiendõpet	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014 + tegevuse "Tööturuteenuste laiendamine uutele sihtrühmadele ja uute tööturuteenuste pakkumine" osale "vanaduspensionärsite töölesaamise toetamine" 2015-2016 summa 161 777		0,00	0,00	0,00	0,00	Võib kiirendada töö leidmist teatud segmendis.
- osutab tööturuteenuseid töövõimelistele vanaduspensionäridele, kes soovivad jätkuvalt töötada	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014 + tegevuse "Tööturuteenuste laiendamine uutele sihtrühmadele ja uute tööturuteenuste pakkumine" osale "Minu esimene töökoht" 2015-2016 summa 393 328		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud segmendis.
- rakendab meetmeid ja hoolekande- ja tugiteenuseid erivajadustega inimeste ning nende pereliikmete töölesaamiseks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014+ tegevuse "Eakatele, erivajadustega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele töölesaamist toetavad hoolekandeteenused". Eelarve 38,3 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud segmendis.
toetab koostööprojekte ja muid tegevusi pikaajaliste töötute, multiprobleemsete isikute, madala tööalase kvalifikatsiooniga inimeste ja teiste riskirühmade hõivevalmiduse tõstmiseks ning tööturule aitamiseks, näiteks uute oskuste omandamise teel	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 2: Hea töö ja palk. Erinevas eas ja erineva töövõimega inimeste tööturule jäämine või pääsemine ning oma panuse eest väärilise tasu saamine.	K2		EL 2014+ tegevuse "Eakatele, erivajadustega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele töölesaamist toetavad hoolekandeteenused". Eelarve 38,3 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud segmendis.

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
- võtab suuna personaalmeditsiinile, sealhulgas valmistab ette ennetuslikud nutirakendused, luues vähi sõeluuringute registri, e-vaktsineerimispassi ja võimaluse patsiendiportaalis jälgida isiklike tervishoiukulude suurust	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		Rahvastiku tervise arengukava V valdkond tegevus "E-riigi põhimõtete ja innovaatiliste lahenduste rakendamine, teenuseosutajate koostöö ja infovahetuse tõhustamine" Eelarve 2015.a. 2,3 mln ja 2016. a. 2,4 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
- suurendab perearstide ja pereõdede rolli ning vastutust riskirühmade ja krooniliste haigete regulaarsel jälgimisel ning nende ravi korraldamisel	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		Rahvastiku tervise arengukava V valdkond tegevus "Kättesaadavate ja kvaliteetsete üldarstiabi teenuste järjepidev osutamine, suurendades terviseedenduslike ja haiguste ennetustegevuste osutamist ning krooniliste haigete jälgimist esmatasandil". Eelarve 2015 ja 2016 aastal 104,8 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
- seab sihiks vähendada Eesti alkoholi- ja tubakatarbimist aastaks 2030 võrreldes tänasega poole võrra ja muuta koolid alkoholi-, tubaka- ja narkovabaks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		Rahvastiku tervise arengukava IV valdkond meede "Alkoholist tingitud kahjude vähendamine tervisele ja ühiskonnale". Eelarved 2015.a. 1,4 mln ja 2016.a. 1,4 mln eurot. Alkoholi poliitika reheline raamat. Meede "Tubakast tingitud tervisekahjude vähendamine tervisele ja ühiskonnale", eelarved 2015.a. 721 657 eurot ja 2016.a. 748 749 eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
- tõstab tubaka ja alkoholi kättesaadavuse vähendamiseks järjekindlalt aktsiise – suitsetamine ja alkoholi tarbimine ei tohi muutuda ajas odavamaks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2	Nimetatud meede on juba seaduses	viimane ATKE seaduse muudatus näeb juba ette aktsiisimäärade tõstmise tempos, et aktsiisikaubad ei muutuks ajas odavamaks.		0,00	0,00	0,00	0,00	Inflatsiooniline mõju.
- loob ja rakendab Euroopa Liidu struktuurivahendite abil nõustamis- ja raviteenuse alkoholi liigtarvitamise ja -sõltuvuse ennetamiseks ja varaseks avastamiseks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		EL 2014+ meede "Alkoholi liigtarvitamise varajase avastamise ja nõustamise teenuse ning alkoholisõltuvuse raviteenuse arendamine ning osutamine". Eelarve 10,1 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
- laiendab meeste terviseriskide ennetusele suunatud programme, sealhulgas soole- ja eesnäärmevähi ennetuseks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K	Hinnanguline maksumus olemasolevate programmide eelarvete põhjal.	Haigekassa 2015.a. eelarves: soolevähi varajane avastamine 37 000 eurot, naistele tehtavad ennetusprogrammid - rinnavähi varajane avastamine 1 086 000 eurot, emakaelavähi varajane avastamine 324		-1,40	-1,40	-1,40	-1,40	
- toetab kutsehaiguste ja tööõnnetuste vähendamiseks ning töötervishoiu ja tööohutuse nõuete täitmiseks ettevõtteid ja organisatsioone tervise edendamisel töendus põhise info ja koolitustega	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		EL 2014+ meede "Tööandjaid ja töötajaid toetavad tegevused töötingimuste edendamiseks", eelarve 7,4 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
- kaasab teadlikku terviseedendusse kohalikud omavalitsused ja kogukonnad, selleks uuendab rahvatervise seadust ja korrastab rahvatervise korraldust	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		Rahvastiku tervise arengukava I valdkond meede "Rahvatervise valdkonna arendamine ja kogukondade ja paikkondade võimestamine tervise edendamisel" 2015.a. 850 836 eurot ja 2016.a. 765 096 eurot. Rahvastiku tervise arengukava I valdkond tegevus "Rahvatervise seaduse ja seotud õigusaktide uuendamine".		0,00	0,00	0,00	0,00	
- tunnustab parimaid tervisedendajaid maakondades	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 3: Pikem ja tervena elatud elu. Igaühe enda, riigi ning tööandjate mitmekülgne panustamine terviseedendusse, et ennetada haigusi ja sõltuvusi ning pikendada tervena elatud eluiga.	K2		Rahvastiku tervisearengukava raames: maakondliku tervisedendaja tunnustamine – 2015 aasta teema „Vaimse tervise edendamine paikkonnas“ kinnitamine.		0,00	0,00	0,00	0,00	
panustab kaasaegse taristu loomisesse selliselt, et haiglad teeksid omavahel tihedamat koostööd ja toetab Põhja Eesti Regionaalhaigla ja Tartu Ülikooli Kliinikumi kaasabil haiglate võrgustumist tagades parema tervishoiuteenuse pakkumise	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 4: Kiirem pääs arsti juurde. Parem arstiabi ja teiste tervishoiuteenuste kättesaadavus.	K2		Infra ehitus EL 2014+ tegevus "Haiglavõrgu pädevuskeskuste kaasajastamine" 46,8 mln (PERH ja TÜK).		0,00	0,00	0,00	0,00	
rajab tõmbekeskustes uued perearstikeskused – investeerib esmatasandi arstiabi tervisekeskuste loomisesse tõmbekeskustes, et tagada kättesaadavad ning mitmekülgsed perearsti-, õendus- ja seonduvad sotsiaalteenused üle Eesti	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 4: Kiirem pääs arsti juurde. Parem arstiabi ja teiste tervishoiuteenuste kättesaadavus.	K2		EL 2014+ tegevus "Investeeringute toetamine esmatasandi tervisekeskuste infrastruktuuri tõmbekeskustes, tagades kättesaadavad ja mitmekülgsed esmatasandi teenused" . Eelarve 114		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
tervishoiuteenuse kättesaadavuse parandamiseks suurendab õdede ja proviisorite koolitustellimust	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 4: Kiirem pääs arsti juurde. Parem arstiabi ja teiste tervishoiuteenuste kättesaadavus.	K	Tallinna ja Tartu tervishoiukõrgkoolide tegevustoetus 2014.a. kokku 5,6 meur. Kulu arvestatud 10% kasvukohta			-0,56	-0,56	-0,56	-0,56	
arendab välispartnerite kaasabil laste vaimse tervise teenuste süsteemi, millega arendame välja neli regionaalset keskust ja uue teenuse raske psüühikahäirega lastele	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 4: Kiirem pääs arsti juurde. Parem arstiabi ja teiste tervishoiuteenuste kättesaadavus.	K2		Rahvastiku tervisearengukava I valdkond meede "Loodud on neli regionaalset vaimse tervise keskust, arendatud välja rehabilitatsiooniteenus raske või püsiva psüühikahäirega lastele ning kaasaegsetel kommunikatsioonivahenditel põhinevad teenused üldelanikkonnale". Eelarved 2015.a. 181 560 eurot ja 2016.a. 96 240 eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
ehitab lõpuni Laste Vaimse Tervise Keskuse Tallinnas ja toetab tugevate regionaalsete vaimse tervise keskuste teket Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 4: Kiirem pääs arsti juurde. Parem arstiabi ja teiste tervishoiuteenuste kättesaadavus.	K2		Rahvastiku tervise arengukava valdkond I tegevus "Tallinna laste vaimse tervise keskuse ehituse valmimine (2015 III kvartalis). Lastepsühhiaatria teenuseid osutavad regionaalsed vaimse tervise keskused (VTK) Tallinnas, Tartus ja Pärnus (Tallinnas kuni aprill 2016, Tartus ja Pärnus kuni det. 2015). Ida-Viru VTK keskendub personali koolitamisele ja meeskondade arendamisele ambulatoorsete lastepsühhiaatria teenuste osutamiseks tulevikus (jooksvalt kuni projekti lõpu det. 2015)".		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab meditsiiniga seotud teadus- ja arendustegevuse suurendamist	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 4: Kiirem pääs arsti juurde. Parem arstiabi ja teiste tervishoiuteenuste kättesaadavus.	K2		2014+ EL vahendid: TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasuvalade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks		0,00	0,00	0,00	0,00	
hoiab keskmise vanaduspensionari maksuvaba	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 5: Toimekas ja väärikas vanaduspõlv.	K	RM prognoos suvi14. Eeldatud on üldise maksuvaba tulu säilimist praegusel tasemel.	See lubadus täitub iseenesest, kui üldine maksuvaba tulu tõsta 300 euroni, vaid 2016 tuleks pensionide täiendavat maksuvaba tulu tõsta.		-9,00	-14,00	-21,00	-22,00	
võimaldab vanaduspensionäridel kasutada 3 aasta jooksul proteesihüvitist ka hambaraviteenuseks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 5: Toimekas ja väärikas vanaduspõlv.	K	Praxise analüüsi põhjal (Valimised 2015 Teemapaber tervishoiust)			-5,50	-5,50	-5,50	-5,50	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
loob võimalusi paindlikumaks ja kvaliteetsemaks elukorralduseks pensionipõlves, selleks edendab koduhooldust ja telemeditsiini ning täiendavaid võimalusi eakate kvaliteetseks päevahoiuks	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 5: Toimekas ja väärikas vanaduspõlv.	K2		EL 2014+ tegevus "Eakatele, erivajadustega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele töölesaamist toetavad hoolekandeteenused". Eelarve 43,9 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
väärtustab kogemuste ja oskustega inimesi, laiendab töövõimelistele vanaduspensionäridele, kes soovivad jätkuvalt töötada, võimalusi aktiivseks osalemiseks töö- ja ühiskondlikus elus	Sotsiaalvaldkond. Eesmärk 5: Toimekas ja väärikas vanaduspõlv.	K2		EL 2014 + tegevuse "Tööturuteenuste laiendamine uutele sihtrühmadele ja uute tööturuteenuste pakkumine" osale "vanaduspensionärialsite töölesaamise toetamine" 2015-2016 summa 161 777		0,00	0,00	0,00	0,00	
Eesti riigi saja-aastaseks saades on Eesti parajasti Euroopa Liidu eesistujariik. Laseb eesti keelele uhkelt kõlada Euroopa Liidu institutsioonide töös	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Vahendid on planeeritud kehtivas riigi eelarvestrateegias. Riigikantselei on tegevustega alustanud ja 66 mln kuluvajadusi on arvestatud		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab tegevusi, mis aitavad kaasa eesti keele väärtustamisele ja populariseerimisele nii kodu- kui ka välismaal. Toetab ja maksame kinni välismaal elavate Eesti kodanike eesti keele õppe. Toetab eesti keele õpetamist välisülikoolides	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Tegevusi toetatakse Rahvusaaslaste programmist		0,00	0,00	0,00	0,00	
välismaal elavate eestlaste ja nende (ka segaperekondadest) laste jaoks aitab luua tasuta veebi- ja multimeedia keskkonna keeleõppeks ja keele hoidmiseks. Toetab välismaal elavate eesti laste suve- ja keelelaagreid. Peab väga oluliseks, et välismaal sündinud ja üles kasvanud Eesti päritolu lapsed saaksid kodumaale tagasi tülles osaleda täisväärtuslikult meie ühiskondlikus elus	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Sarnaseid tegevusi teostatakse Rahvusaaslaste programmist		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
loob tasuta veebikeskkonna ka teiste emakeeltega inimeste jaoks, kes soovivad õppida eesti keelt	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Sarnast keskkonda haldab Eesti Instituut, HTM ja ESF koostöös valminud Keelekliik.ee						
hariduse kvaliteet ei tohi sõltuda kooli õppekeelest. Muukeelsed koolid peavad tagama hea eesti keele oskuse. Selle saavutamise eeldab pedagoogide sihipäraselt ettevalmistamist	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Olemasoleva poliitika jätkamine		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab eesti keele õpet kõigile siin elavatele inimestele, kes seda veel ei valda. Pöörame tähelepanu eesti keele õppe kvaliteedile alates lasteaiast. Tagame tulemusliku keeleõppe rahastamise	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		olemasoleva poliitika jätkamine. Eesti elukestva õppe strateegia 2020 meede 5.7. Eesti keelest erineva õppekeelega põhikooli lõpetajatele tagatakse võimalused eesti keele oskuse omandamiseks iseseisva keelekasutaja tasemel, mis on vajalik õpingute jätkamiseks gümnaasiumis ja/või kutseõppeasutuses. Nähakse ette allolevad tegevused: <ul style="list-style-type: none"> riikliku programmi raames toetatakse eri algatusi eesti keele õppe taseme parandamiseks vene õppekeelega koolis; toetatakse muu emakeelega laste õpinguid eesti õppekeelega koolis (õpetajate täienduskoolitus, pikapäevarühmad, mitmekultuurilisuse õpe, kultuurilugu jmt); koolieelsetes 		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab piirkondlike keeli ja murdeid ning nende arendamist ja kasutamist. Toetab piirkondlike murdekeelte sõnaraamatute koostamist ja väljaandmist	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Teostatakse Eesti keele arengukava 2011-2017 raames		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töös olev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
keelevaldkonna eesmärkide saavutamiseks toetab eesti keele uurimist ja arendamist. Toetab eesti keele korraldust ja hoolet, selge keele liikumist ning akadeemiliste alussõnaraamatute koostamist	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Teostatavad tegevused Eesti keele arengukava 2011-2017		0,00	0,00	0,00	0,00	
eesti keele püsimine ja areng on meie kõigi ühine asi. Seepärast toetab hea eesti keele kasutamist, õppimist, õpetamist, uurimist, arendamist ja rahva enda loovat aktiivsust. Toetab nii suuri kui ka väikesi sõnavõistlusi	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K2		Olemasolevate tegevuste jätkamine		0,00	0,00	0,00	0,00	
liberaalidena toetab senise keelepoliitika jätkumist, mille puhul kirjakeele norm rakendub ainult ametlikus keelekasutuses. Seisab selle eest, et ametlikus keelekasutuses oleksid dokumendid heas selges eesti keeles. Igapäevane keelekasutus ja ajakirjanduse keel lähtuvad heast tavast ja soovist kasutada selget ilusat eesti keelt	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
keeleseaduse täitmise järelevalve peab olema mõistlik. Seisab selle eest, et igaühel oleks kogu meie riigi maa-alal võimalik ameti- ja teenindusasutustes suhelda selges eesti keeles	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 1: Eesti keele püsimine ja kasutusala laienemine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
korrastame koostöös Narva linnaga Riigiküla ajaloolised kalmistud	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 2: Eesti riikluse ja rahvusliku eneseteadvuse seisukohast oluliste memoriaalide ja monumentide hoidmine ja nüstitamine	K	Arvestatud piirete, hauatähised jms korrastamisega.	Korrastamine juba käib			-0,02	-0,01	-0,01	
toetab Viljandisse Vabadussõja mälestusmärgi rajamist	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 2: Eesti riikluse ja rahvusliku eneseteadvuse seisukohast oluliste memoriaalide ja monumentide hoidmine ja nüstitamine	K	Hinnang on Narva monumendi kogumaksumuse alusel.			-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	
koostöös Tallinna linnaga rajab Jaan Poskale tema sünniaastapäevaks Tallinnasse mälestusmärgi	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 2: Eesti riikluse ja rahvusliku eneseteadvuse seisukohast oluliste memoriaalide ja monumentide hoidmine ja nüstitamine	K		Mõju ei ole võimalik hinnata						
toetab Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva tähistamist ja tagame selleks vahendid	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 3: Rahvusliku mälu hoidmine ja edasiandmine järgmisele põlvkonnale.	K	Riigikantselei poolt koostatud tegevuste eelarve esialgne prognoos.	Riigikantselei on tegevustega alustanud.		-6,30	-10,00	-7,80	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
jätkab koolides holokausti, küüditamise, natsismi ja kommunismi inimsusvastase olemuse teadvustamist õpilastele, kujundamaks eetilisi arusaamu ja väärtushoiakuid, mis välistaksid inimsusvastaste kuritegude kordumise	Eesti keel, rahvuslik mälu ja riiklikud sümbolid. Eesmärk 3: Rahvusliku mälu hoidmine ja edasiandmine järgmisele põlvkonnale.	K1	Lisakulusid ei kaasne, tegevuse jätkumine							
saavutab kultuuritöötajate sissetulekute võrreldavuse haridustöötajate, sealhulgas treenerite, sissetulekutega töökohtade objektiivse hindamise alusel	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 1: Loovusele ja tervisele orienteeritud haridus.	K	Avaliku sektori kultuuritöötajate miinimupalga kasv ja palgakasv 6,5%			-6,80	-6,80	-6,80	-6,80	
viib lõpule Eesti Muusika- ja teatriakadeemia hoone ehitamise ning rajab Tallinnasse uue Kaunite Kunstide kooli hoone	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 1: Loovusele ja tervisele orienteeritud haridus.	K	Kaunite Kunstide kooli hinnanguline maksumus 30,3 mln Eesti Muusika- ja teatriakadeemia hoone II etapp 9 mln			-39,30	0,00	0,00	0,00	
jätkab ujumise algõppe programmi toetamist koolides, et tagada kõigile põhikooli lõpetajatele algtasemel ujumisoskus	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 1: Loovusele ja tervisele orienteeritud haridus.	K	KUM analüüs			-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	
soovib riiklikult toetada ja edendada kultuuriekspordi, mis aitab kaasa Eestist positiivse kuvandi loomisele ja sellega kindlustab meie rahvuslikku julgeolekut. Turunduslikke tegevusi toetatakse läbi valdkondlike arenduskeskuste	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugelevaatav ja mõtestatud toetamine.	K	Kultuureksporti hoogustumine, Aasia ja USA suunalised tegevused.			-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	
toetada Rahvusvahelist Arvo Pärdi Keskust ja avada 2018. aastal Keskuse uus hoone	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugelevaatav ja mõtestatud toetamine.	K2		Ehituseks vahendid eraldatud		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetada Ilon Wiklandi keskuse väljaarendamist Haapsalus	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugelevaatav ja mõtestatud toetamine.	K2		Keskus on välja arendatud ja toetust eraldatakse läbi Haapsalu muuseumid SA kaudu		0,00	0,00	0,00	0,00	
saavutada läbimurde e-raamatute kättesaadavuse osas. Eesti Rahvusraamatukogu kaudu peab 2019. a. olema piiranguteta kättesaadav vähemalt 40 000 e-raamatut	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugelevaatav ja mõtestatud toetamine.	K				-0,15	-0,03	-0,06	-0,15	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetada Eesti edukat esinemist 2018.a. Londoni raamatumessil	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K				-0,15	-0,60	-0,75	0,00	
viia lõpule ajalooliste teatrimajade uuendamise ja varustamise kõige kaasaegsena lava-, heli- ja valgustehnikaga, sealhulgas „Vanemuise“ suure maja lavatehnika uuendamise ja <i>black-box</i> saali rajamise ning Rakverre teatrifestivali „ <i>Baltoscandal</i> “ keskuse rajamine SA Rakvere Teater kinnistu laiendamise teel	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K	Aluseks võetud Vanemuise black boxi ja SA Rakvere Teatri kinosaaali ehitus			0,00	-6,50	-1,10	0,00	
luua koostöös Tallinna linnaga vanalinna Ladina Kvartalisse Katariina kiriku ja sellega külgneva kinnistu baasil Theatrumile vajalikud loome- ja õpetamistingimused	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K	KUM prognoos			-1,50	0,00	0,00	0,00	
toetada Narva teatrimaja rajamist Vaba Lava kontseptsioonist lähtudes	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K	iga aastane rendihinna toetus, eeldusel, et sarnane süsteem Vaba Lavaga			-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	
kahekordistada Eesti Filmi Instituudi riigieelarvelist toetust, eesmärgiga toetada filmide loomise kõrval ka nende turundamist	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K	Arvestatud EFI tegevustoetuse kahekordistamine			-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	
saavutada filmi- ja audiovisuaaltööstuse tunnistamine loomemajanduse innovaatiliseks ja suure ekspordipotentsiaaliga valdkonnaks ja rakendada sellele vastavaid ettevõtluse toetamise mehhanismid	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K	Cash rebate prognoositav täiendav maksumõju 8 mln. Tabelis kuluvajadus			-2,00	-2,00	-2,00	-2,00	
aidata kaasa ühe valdkonnaülese filmipaviljoni tekkele koostöös erasektoriga	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 2: Kaunite kunstide, professionaalse kultuurilooma kaugeleavaatav ja mõtestatud toetamine.	K	Orienteeruv hind			0,00	0,00	-4,00	-4,00	
võtab vastu ja rakendab uue muinsuskaitseaduse, mis reguleerib paremini kõigi kohustused ja tegevused kultuuriväärtuste säilimiseks, integreerib sellesse mäluasutused ja loob läbipaistva ja põhjendatud motivatsioonisüsteemi mälestiste erasikutest omanikele	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 3: Kultuuriväärtuste säilitamine ja väärtustamine	K	Uue seaduse prognoositav mõju			-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetada SA Vabaõhumuuseum investeeringuid ulatuses, mis võimaldaks rajada uue külastuskeskuse koos hoidlate ja konserveerimis- ja digiteerimiskeskusega ning rajada püsiekspositsioonis vähemalt ühe uue ajaloolise rajatiste kompleksi. Jõuda 2018. aastaks lõpule Eesti Ajaloomuuseumi Maarjamäe kompleksi ja sealse püsiekspositsiooni rajamisega	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 3: Kultuuriväärtuste säilitamine ja väärtustamine	K	Prognoositav ehituse hind			-10,80	-7,30	-0,20	0,00	
toetada Laulu- ja Tantsupeo SA tegevust viisil, mis tagaks nii pidude heal tasemel korraldamise kui ka kollektiivide tegevuse ja nende kunstilise taseme arengu igapäevaselt, ka pidudevahelisel ajal	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 3: Kultuuriväärtuste säilitamine ja väärtustamine	K	Keskmine täiendav toetus laulupeo toimimise aastal			-2,00	0,00	-2,00	0,00	
toetab ERR tegevusi, mis on suunatud vene- jt vähemuskeelte saadete ja veebilehtede tootmisele, sealhulgas saadete senisest palju suuremas määras subitreeerimiseks ja helindamiseks vene keelde, kasutades selleks digiteleviiooni võimalusi	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 4: Kõigile juurdepääsu võimaldamine kultuuriväärtustele ning tegelemisele kultuuriloome ja liikumisharrastusega.	K	VV arutelu tulemusel hinnatud vajadus			-5,40	-3,60	-3,60	-3,60	
arendab Tehvandi ja Kääriku Spordikeskust tippspordi arenduskeskusena, kus on tagatud tipptasemel nii võistlus- kui treeningtingimused	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 5: Spordi väärtustamine elukvaliteedi parandajana.	K	Tehvandi SP keskus prognoositav mõju 4,7 mln (2019), Kääriku 2,4 (2018)			0,00	0,00	-2,40	-4,70	
töötab välja toetusmehhanismi spordikohtunike tegevuse kompenseerimiseks ning jätkab kvalifitseeritud treenerite väärtustamist noortesporti edendamisel	Kultuuri- ja spordipoliitika. Eesmärk 5: Spordi väärtustamine elukvaliteedi parandajana.	K	2015.a RE protsessis esimese etapi treenerite 50% riigipoolse toetuse mõju			-3,50	-3,50	-3,50	-3,50	
seab sihiks õpetajaametite tõstmise ühiskonnas enim väärtustatud tegevuste hulka. Teadmisi ja oskusi edasi andvad inimesed peavad olema hästi motiveeritud, lugupeetavad ning pakkuma õpirõõmu	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		Kaudselt EL 2014 + meede "Õpetajate, koolijuhide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine"		0,00	0,00	0,00	0,00	
peab vajalikuks tagada õpetajatele alates lasteaiast ja lõpetades õppejõududega ülikoolis väärikas tasu tehtu eest	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		2014+ Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
peab vajalikuks seada õpetajaharidus (sealhulgas toimiv täiendkoolituse süsteem) riiklikuks prioriteediks	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		Eesti EÕS 2020 Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid prioriteet. EL 2014+ meede. Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine		0,00	0,00	0,00	0,00	
suurendab võimalusi sisuliseks õpetajatööks, oluliselt vähendades õpetajailt nõutavaid bürokraatlikke tegevusi	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		Eesti EÕS 2020 Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid prioriteet.		0,00	0,00	0,00	0,00	
annab õpetajatele suurema otsustusõiguse õppetöö kujundamisel, eeskätt ainete lõimimise ja e-õppe rakendamisel	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		Eesti EÕS 2020 Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid prioriteet.		0,00	0,00	0,00	0,00	
vaatab üle õpetajate töötasu arvestamise alused, soodustades kujundava hindamise ja õppeainete lõimimise rakendamist	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		Eesti EÕS 2020 Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid prioriteet.		0,00	0,00	0,00	0,00	
loob alused õpetajahariduse kompetentsikeskuste väljakujundamiseks, mis muuhulgas soodustavad ka pedagoogipädevuste omandamist teiste erialade inimestel	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		Eesti EÕS 2020 Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning koolijuhid prioriteet. Programm "Pädevad ja motiveeritud õpetajad"		0,00	0,00	0,00	0,00	
seab eesmärgiks tõsta õpetajate keskmise palga 2019. aastaks 1500 euroni, et suurendada õpetajakutse prestiiži ning tugevdada võimekate noorte motivatsiooni siduda oma tulevik tööga koolis	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K	2014.a 11 kuu keskmine tegelik palk Haridussilm.ee andmeil 967 eur, 2015 arvestuslik 1100. Kasv aastaks 2019 ca 55%. 10% palgakasvu kulu 21,1 mln. Arvestatud ei ole muude mõjudega			-42,20	-73,85	-94,95	-116,00	Kerge inflatsiooniline mõju.
suurendab Euroopa tõukefondide abil täiendkoolituse rahastamist	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		EL 2014+ vahendid		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
soodustab õpetajate ümberõpet ja täiendkoolitust, et tagada õppeprotsessi ajakohasus (kujundav hindamine, ainekavade lõimitus, pidevalt uueneva digitehnoloogia rakendamine ja e-õppe arendamine jms)	Haridus ja teadus. Eesmärk 1: Motiveeritud õpetajad ning rõõmuga õppijad.	K2		2014+ Elukestva õppe strateegia programm Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusametuste juhid ja Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt kokku 64,9		0,00	0,00	0,00	0,00	
tagab Euroopa toetusfondide abil investeringutoetused lasteaedade ja mänguväljakute ohutuse tõstmiseks ning lastehoiutingimuste parandamiseks	Haridus ja teadus. Eesmärk 2: Laste igakülgsest arengut toetav alusharidus.	K2		EL 2014+ meetmest "Lapsehoiu ja puudega laste hoolekandeteenuste arendamine hoolduskoormuse vähendamiseks" on tegevus "Lapsehoiukohtade loomine ja teenusepakkumise toetamine 0–7-aastastele lastele" maksumusega 7,6 mln)		0,00	0,00	0,00	0,00	
koostöös omavalitsuste ja vabaühendustega töötab välja täpse kava optimaalse koolivõrgu väljakujundamiseks	Haridus ja teadus. Eesmärk 3: Õpilaste huvitav ja valikuterohke üldharidus.	K2		Hetkel peaks selline koolivõrgu analüüs valmis olema. EL 2014+ investeeritakse 240 mln koolivõrku		0,00	0,00	0,00	0,00	
käivitab paikkondlike vajadustele vastava koolibussisüsteemi väljaarendamise maakohtades	Haridus ja teadus. Eesmärk 3: Õpilaste huvitav ja valikuterohke üldharidus.	K2		Tänast tegutsevat koolibussisüsteemi rahastatakse KOV poolt, eelarve 20 mln. eur		0,00	0,00	0,00	0,00	
vähendab gümnaasiumis kohustuslike kursuste arvu 96-lt 75-ni, andes koolidele võimaluse õpetada aineid paindlikumalt, süvendatumalt ja elunõudele vastavamalt ning harjutades õpilasi tegema valikuid, planeerima aega ja võtma vastutust oma õpingute eest. Lisaks võimaldab selline muutus andekatel pühenduda neid huvitavale ainevaldkonnale	Haridus ja teadus. Eesmärk 3: Õpilaste huvitav ja valikuterohke üldharidus.	K1	Kulusid ei kaasne.							

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
töötab välja ja rakendab koostöös kodanikuühendustega süsteemse programmi koolikiusamise ennetamiseks ja kiusatute toetamiseks	Haridus ja teadus. Eesmärk 3: Õpilastele huvitav ja valikuterohke üldharidus.	K2		Koolikiusamisvastaseid tegevusi planeeritakse "Vägivalla ennetamise arengukava 2015-2020" raames. SA Kiusamise Vastu 60 000 eur., MTÜ Lastekaitse Liit projekt "Kiusamisest vaba lasteaed ja kool", MTÜ Noorteühing		0,00	0,00	0,00	0,00	
peab vajalikuks oluliselt enam kaasata ettevõtteid koos rahaliste vahenditega kutseharidussüsteemi õppekavade kujundamise ja õppurite praktiliste oskuste lihvimisse	Haridus ja teadus. Eesmärk 4: Tööturu vajadustega arvestav ja praktilisi oskusi loov kutseharidussüsteem.	K2		EL 2014+ meede "Õpe kutse- ja kõrghariduses vastab suuremal määral tööturu vajadustele" planeeritakse tegevusi "Kutsehariduse maine tõstmise, õpipoisiõppe laiendamine, täiendavad tegevused tagamaks õppurite valmisolekut tööturule sisenemiseks" (tegevuse maksumus 24, 7 mln)		0,00	0,00	0,00	0,00	
kutsehariduse paremaks sidumiseks tööturu vajadustega kaalub kutsehariduse osalist üleviimist eraõiguslikele alustele ning toetuskeemide loomist kutseharidusse panustavatele ettevõtetele	Haridus ja teadus. Eesmärk 4: Tööturu vajadustega arvestav ja praktilisi oskusi loov kutseharidussüsteem.	K2		Sarnaseid tegevusi tehakse EL 2014+ meetmetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
suurendab ettevõttepraktika osatähtsust	Haridus ja teadus. Eesmärk 4: Tööturu vajadustega arvestav ja praktilisi oskusi loov kutseharidussüsteem.	K2		Sarnaseid tegevusi tehakse EL 2014+ meetmetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
kutseõppe ja praktilise tööelu paremaks sidumiseks loimib kutseõppe õppekavasse töökohapõhise õppevormi (nn õpipoisiõppe), mille õppekava loomise peamine sisend tuleb tööandjatelt	Haridus ja teadus. Eesmärk 4: Tööturu vajadustega arvestav ja praktilisi oskusi loov kutseharidussüsteem.	K2		EL 2014+ meede "Õpe kutse- ja kõrghariduses vastab suuremal määral tööturu vajadustele" planeeritakse tegevusi "Kutsehariduse maine tõstmise, õpipoisiõppe laiendamine, täiendavad tegevused tagamaks õppurite valmisolekut tööturule sisenemiseks" (tegevuse maksumus 24, 7 mln)		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetab ülikoolide rahvusvahelistumist ja nii välisõppejõudude kui ka välisüliõpilaste osakaalu suurendamist	Haridus ja teadus. Eesmärk 5: Maailmatasemele lähenevad ning erasektoriga koostööd tegevad kõrgkoolid.	K2		Rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevused, sh välisõppejõudude ja –teadlaste kaasamine on kavandatud struktuurivahendite 2014-2020 meetmest „Eesti T&A rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine ja osalemine üle-euroopalistes teadusalgatustes“, eelarve 264 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
seab sihiks Eesti teaduspotsentiaali tugevdamise ning teaduse rolli suurendamise Eesti inimeste heaolu tõusule kaasaaitamisel, lähtudes eri teadusharude võrdse kohtlemise põhimõttest	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		Teaduse rolli suurendamist ühiskonnas toetatakse EL 2014+ vahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
algatab Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti“ eesmärkide täpsustamise	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2	Lisakulusid ei kaasne.			0,00	0,00	0,00	0,00	
muudab teaduse rahastamise süsteemi eesmärgiga säilitada teadusprojektide vaheline edasiviiv konkurents, kuid tagada sealjuures ka mitmeaastase kestvusega mahukamate teadusprojektide asjakohane rahastamine. Selleks suurendab baasrahastuse osakaalu.	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K	2015 eelarve 9,9 mln. Hinnatud suurendamist 1% võrra.			-0,09	-0,09	-0,09	-0,09	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
loob täiendavad motivaatorid erakapitali kaasamiseks teadus- ja arendustegevuse rahastamisse, arvestades Euroopa riikide parimat kogemust ning seab sihiks jõuda teadus- ja arendustegevuse rahastamisel 3%-ni SKTst (sealhulgas erasektori panuseni 2% SKTst)	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K	RM 2016 SKP prognoos 21 777 mln eur, 2015 teaduse rahastamine riigieelarves 179,2 meur. Erasektori oodatav panus 436 mln.	Kulutusi teadus- ja arendustegevusele (sh erinvesteeringuid) on kavandatud stimuleerida EL 2014+ meetmetega. Rakenduskavaga on eesmärgistatud suurendada erasektori TA kulutuste osakaalu aastaks 2023 2%-ni SKP-st		-38,80	-38,80	-38,80	-38,80	
suurendab institutsionaalseid ja personaalseid uurimistoetusi	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K	Uurimistoetuste ja infrastruktuuri ülalpidamiskulude eelarve on 39,6 mln eur. Hinnatud suurendamist 1% võrra			-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	
toetab ülikoolide juures tegutsevate, teadusega läbi põimunud doktorikoolide tegevust, millest peab saama Eesti teaduse tipptegijate kasvulava	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		Doktoriõppe kvaliteedi ja efektiivsuse suurendamisega seotud tegevused (sh doktorikoolide tegevused) toetatakse EL 2014+ vahenditest "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele", eelarve		0,00	0,00	0,00	0,00	
suurendab rakendusuuringute rahastust majanduse nutika spetsialiseerumise ja innovatsiooni toetamiseks	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		EL 2014+ meede "TA programm nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades", eelarve kokku 56,11 mln EUR (EL osalus 35,5 mln EUR). 1% suurendamine tähendab 560 000 EUR		0,00	0,00	0,00	0,00	
tõstab doktorantide stipendiumi	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K	10%-ne stipendiumikasv.	Doktorantide 10%-ne stipendiumikasv ja sotsiaalgarantiid rakenduvad 1.09 2015. Kulu eelarves kokku 8,9 mln eur. 10% kasv 0,89 mln eur		-0,89	-0,89	-0,89	-0,89	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töös olev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
algatab Eesti teadlaste ja ettevõtjate ideekonkursid äriühenduste leidmiseks globaalprobleemidele	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		Osaliselt teostatav EL 2014+ Riiklikud TA programmid nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades ja riigile sots.maj. olulistes valdkondades		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab koostöös ülikoolide ja ettevõtetega toetusmeetme patentide vormistamiseks ja kommertsialiseerimiseks	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		Patentide vormistamist ja kommertsialiseerimist toetatatakse EL 2014+ meetmetest (tehnoloogia arenduskeskused / klastrid, eelarve kokku 100 mln EUR, EL toetus 50 mln EUR).		0,00	0,00	0,00	0,00	
soosib kõrgharidus- ja teaduskeskuste rahvusvahelistumist ja tihedamat teaduskoostööd	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		Toetatatakse EL 2014+ vahenditest "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine" ja "Teaduse tippkeskuste toetamine teaduse rahvusvahelise konkurentsivõime ning tippkvaliteedi tugevdamiseks", eelarve kokku 99,1 mln EUR		0,00	0,00	0,00	0,00	
soosib riigiasutuste ja riigiettevõtete osalemist pilootprojektide harjutusväljakutena Eesti päritolu innovatiivse tehnoloogia rakendamisel ja edasiarendamisel	Haridus ja teadus. Eesmärk 6: Eesti teaduse tugev positsioon maailmas.	K2		Toetatatakse EL 2014+ vahenditest "Nõudluspoole poliitika (riik innovaatilistele lahendustele tellijana)", eelarve 20 mln EUR.	Võib eeldada seadus(t) muutmist.	0,00	0,00	0,00	0,00	
peab vajalikuks igakülgset toetada elukestva õppe võimalusterohkust kõikidele vanusegruppidele	Haridus ja teadus. Eesmärk 7: Igale noorele kättesaadav huviharidus ja elukestva õppe tagamine igale soovijale.	K2		EL 2014+ "Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine" (40 mln)		0,00	0,00	0,00	0,00	
analüüsib varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise mudeli (VÕTA) rakendamise kogemusi ja vajadusel täiustab seda	Haridus ja teadus. Eesmärk 7: Igale noorele kättesaadav huviharidus ja elukestva õppe tagamine igale soovijale.	K2		2014+ EL vahendid Õppe seostamine tööturu vajadustega; Tõõjõuvajaduse seire-ja prognoosisüsteemi loomine		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
rakendab e-residentsuse programmi eesmärgiga tuua Eestisse uusi investeringuid, töökohti ja rahvusvahelist äritegevust ning sellega kaasnevat maksutululu	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K	SIM arvestused: lga-aastane personalikulu (kasvuga 5% aastas) + IKT arendused ja hoolduskulud 20% aastas	MKM on alustanud e-residentsuse projektiga.		-3,10	-1,58	-1,59	-1,61	
viib riigi pakutavad e-teenused ühtsele kvaliteedistandardile ja konsolideerib avalikud e-teenuste kanalid (www.eesti.ee)	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K2		Viiakse ellu struktuurivahendite toel või asutuste IT eelarvetest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
äritegevuse ja isikliku asjaajamise kiirendamiseks edendab ja toetab digiallkirja kasutuselevõttu kogu Euroopa Liidus	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K2		Viiakse ellu struktuurivahendite toel		0,00	0,00	0,00	0,00	
edendab reaalaaja (online) majandust, milleks rakendab e-arvete süsteemi ja automaatse maksuaruandluse	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K2	ÜKP 2014-2020 rakenduskava.	Võimalik toetada struktuurivahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab võitlust küberjulgeoleku seiresüsteemi juurutamist ja valdkonnasisest innovatsiooni	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K2	Täiendavat kulu ei kaasne	Tänase poliitika jätkamine		0,00	0,00	0,00	0,00	
andmete laialdase riskituse taustal peab oluliseks kaitsta inimeste privaatsust, et igal ajahetkel oleks isikul võimalik näha, kes ja milleks tema kohta riigi käes olevaid andmeid kasutab	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K2		e-teenuste arendamise omadus, mida projektide kavandamisel ja hangete silmas pidada.		0,00	0,00	0,00	0,00	
analüüsib virtuaalvaluuta/krüptoraha kasutuselevõttuga kaasnevate õiguslike ja maksunduslike regulatsioonide muutmise vajadust	Innovatsioon. Eesmärk 1: Riiklike e-teenuste arendamine.	K1	Analüüs kulusid kaasa ei too.		Eeldab seadus(t)e muutmist.	0,00	0,00	0,00	0,00	
väärtustab IT-õpet kõigis haridusastmetes. Hõlmab programmeerimisõppega (progetiiger 2.0) kaalushariduse	Innovatsioon. Eesmärk 2: Inimeste toimetulekuvõime tõstmine infoühiskonnas ja eesti keele kaitsmine.	K2		EL 2014+ meede Digikultuuri integreerimine õppeprotsessi		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab üldhariduskoolides arvutipõhist õpet ja digitaalset õppevara	Innovatsioon. Eesmärk 2: Inimeste toimetulekuvõime tõstmine infoühiskonnas ja eesti keele kaitsmine.	K2		EL 2014+ meede Digikultuuri integreerimine õppeprotsessi		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab IT-õpet kõrg- ja kutsekoolides. Laiendab IT Akadeemia programmi ja rahvusvahelist koostööd teiste riikide tippülikoolidega	Innovatsioon. Eesmärk 2: Inimeste toimetulekuvõime tõstmine infoühiskonnas ja eesti keele kaitsmine.	K2		EL 2014+ meede Digikultuuri integreerimine õppeprotsessi		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töös olev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
arendab elukestvat õpet, et inimene oleks ette valmistatud targa töökoha vastuvõtmiseks	Innovatsioon. Eesmärk 2: Inimeste toimetulekuvõime tõstmine infoühiskonnas ja eesti keele kaitsmine.	K2		Teostatakse EL 2014+ meetmest Õppe seostamine tööturu vajadustega		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab eesti keele kestvust ja arengut nii keeletehnoloogiate (häältuvastus jt) piisava rahastamise kui ka eestikeelsete arvutiprogrammide laialdasema kasutuselevõttuga. Jätkab rahvuskultuuri säilikut ja arhiivide digitaliseerimist	Innovatsioon. Eesmärk 2: Inimeste toimetulekuvõime tõstmine infoühiskonnas ja eesti keele kaitsmine.	K2		Digitaliseerimine toetatav struktuurivahenditest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
arendab elektrooniliste valimiste keskkonda ja edendab kaasatud valitsemise põhimõttest lähtuvaid poliitika osalemise võimalusi	Innovatsioon. Eesmärk 3: E-demokraatia ja kaasamise edasiarendamine ning digitaalse lõhe tekke vältimine.	K2		IT arendused võimalikud SF vahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
laiendab infotehnoloogia võimalusi tutvustavat ja kasutusoskusi arendavat täiendõpet, et ka suurem osa vanemaealistest saaks e-teenuste kasutajateks	Innovatsioon. Eesmärk 3: E-demokraatia ja kaasamise edasiarendamine ning digitaalse lõhe tekke vältimine.	K2		Toetatakse struktuurivahenditest		0,00	0,00	0,00	0,00	
loob eeldused ettevõtluse arenguks ja töökohtade tekkeks väljaspool linnalisi piirkondi. Selleks algatame programmi ettevõtluseks vajalike elektri- ja sidevõrkudega liitumiseks (nn viimase kilomeetri toetus) ning teede rajamiseks põhimõttel: x osa riik, y osa kohalik	Maaelu. Eesmärk 1: Kohalike ressursse kasutatav ja väärindav mitmekesine ettevõtlus ning tasuvad töökohad.	K2		Täna juba kehtiva süsteemi jätkamine. Toetatakse EL 2014+ meetmest „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ EL osalus 109,3 mln.		0,00	0,00	0,00	0,00	Positiivne mõju hõivele teatud piirkondades.
toetab alternatiivsete energiakandjate kasutuselevõttu ja tehnoloogiate arendust eesmärgiga vähendada hajaasustusega aladel energiasõltuvust	Maaelu. Eesmärk 1: Kohalike ressursse kasutatav ja väärindav mitmekesine ettevõtlus ning tasuvad töökohad.	K2	Eesti maaelu arengukava 2014-2020. ÜKP rakenduskava 2014-2020.	MAK 2014-2020 meede "Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks" - sh bioenergia tootmine. 03.02.2015 algatas PõM koostöös Eesti Arengufondiga Biomajanduse strateegia koostamise. Osaliselt EL vahendid 2014-2020 energiasäästu		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
toetab ja soodustab omavalitsuste vabatahtlikku ühinemist. Selleks kahekordistame ühinemistoetust (50 eurolt ühinenud omavalitsuse elaniku kohta 100 eurole)	Maaelu. Eesmärk 2: Tugevad kohalikud omavalitsused ja tегusad kogukonnad.	K2	Arvestuse aluseks on 10 KOVi ühinemine. Hetkel toetus KOV kohta ca 0,2 mln ehk kokku 2 mln. Kulude jagunemine aastate vahel on eeldusega, et valimiste vaheajal ei ole liitumine aktiivne.	Kohalike omavalitsuste ühinemine on toimiv protsess.	Eeldab seadusemuudatust	0,00	0,00	0,00	0,00	
soosib igati omavalitsustevaheliste ühisasutuste asutamist	Maaelu. Eesmärk 2: Tugevad kohalikud omavalitsused ja tегusad kogukonnad.	K2		Toimiva poliitika jätkamine	Võib vajada seadusemuudatust.	0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab uute ekspordikanalite ja -turgude leidmist, hajutamaks riske ja vähendamaks Venemaa sanktsioonide mõjusid meie põllumeestele	Maaelu. Eesmärk 3: Konkurentsivõimeline ja suure ekspordipotentsiaaliga põllumajandus.	K2		EL teavitus- ja müügiedendamise meede, turarendustoetus		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab põllumajandustoodangule kõrge lisandväärtuse andmist, mis võimaldab müüa tooteid kaugematel turgudel, luua uusi hästiasustatud töökohti ja põllumeestel küsida oma töö eest väärilist hinda	Maaelu. Eesmärk 3: Konkurentsivõimeline ja suure ekspordipotentsiaaliga põllumajandus.	K2		MAK 2014-2020 meetmed, muud EL ja siseriiklikud toetused		0,00	0,00	0,00	0,00	
analüüsib keskkonnanõuete kehtestamisel mõju majandusele, arvestades konkurentsiolukorda võrreldes teiste Euroopa Liidu naaberriikidega	Maaelu. Eesmärk 3: Konkurentsivõimeline ja suure ekspordipotentsiaaliga põllumajandus.	K1	Analüüs kulusid kaasa ei too.							
soosib mahetootmist ja aitab kaasa mahetoodangu turustamisele	Maaelu. Eesmärk 3: Konkurentsivõimeline ja suure ekspordipotentsiaaliga põllumajandus.	K2		MAK 2014-2020 meede "Mahepõllumajandus" - perioodi maht 92,2 mln eurot		0,00	0,00	0,00	0,00	
tõhustab teavitustööd, et tõsta tarbija teadlikkust kohaliku, kvaliteetse ja tervisliku Eesti toidu eelistest	Maaelu. Eesmärk 3: Konkurentsivõimeline ja suure ekspordipotentsiaaliga põllumajandus.	K2		PÕM eelarves on planeeritud vahendid Eesti Toidu tegevuste programmeerimiseks		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
soodustab metsade aktiivset ja säästlikku majandamist, puidutööstuse arengut ning toetab puidu senisest laialdasemat kasutamist	Maaelu. Eesmärk 4: Kõrget lisandväärtust loov metsamajandus ja puidutööstus.	K2	Metsanduse arengukava 2020. Maaelu arengukava 2014-2020. ÜKP rakenduskava 2014-2020-	Viakse ellu Metsanduse arengukava 2020 rakendusplaani asjaomaset meetmetega (rahastus mh RMK, RE ja KIK). MAK 2014-2020 metsandusega seotud meetmed; SV 2014+ MKMi kaugkütte meede (taastuvenegiale üleminek).		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab metsauuendustööde tegemisel kohalikku päritolu metsauuendusmaterjali kasutamist kaitsmaks metsa genofondi	Maaelu. Eesmärk 4: Kõrget lisandväärtust loov metsamajandus ja puidutööstus.	K2	Metsanduse arengukava 2020.	Viakse ellu osaliselt Metsanduse arengukava 2020 rakendusplaani alusel. Samuti RMK tegevustega. Võimalik, et mõeldud vaid eraisikuid.		0,00	0,00	0,00	0,00	
soodustab kohalikul toorainel põhinevate biokütuste ja väheväärtusliku puidu kasutamist	Maaelu. Eesmärk 4: Kõrget lisandväärtust loov metsamajandus ja puidutööstus.	K2	ÜKP rakenduskava 2014-2020. Maaelu arengukava 2014-2020.	MAK 2014-2020 meede "Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks" - sh bioenergia tootmine; SV 2014+ MKMi kaugkütte meede (taastuvenegiale üleminekuks) ja biokütuse meede.		0,00	0,00	0,00	0,00	
suurendamiseks metsandussektori konkurentsivõimet ja parandamiseks teede olukorda kehtestab metsaveoautode täismassi piirangu sõltuvalt telgede ja velgede arvust	Maaelu. Eesmärk 4: Kõrget lisandväärtust loov metsamajandus ja puidutööstus.	K1	Massi piiramine ei tohiks täiendavaidkuluseid teedale kaasa tuua.		Õigusregulatsiooni muudatus.	0,00	0,00	0,00	0,00	
seab eelised transpordile, mille keskkonnajälg, sealhulgas õhku saastav mõju, on väiksem	Keskkond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi pärandada.	K2	Transpordi arengukava 2020.	Viakse ellu Transpordi arengukava 2020 rakendusplaani alusel. Osaliselt panustatakse ELi 2014-2020 vahenditest (biokütuse meede), samuti CO2 jne vahenditest.	Eeldatavalt vajalik õigusregulatsiooni muutmine.	0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
investeerib keskkonnatasudest Eesti veekogude seisu parandamisesse, et puhastada järved ja jõed ning muuta kõik Eesti olulisemad jõed kaladele läbitavaks	Keskkond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi parandada.	K2	Looduskaitse arengukava 2020. ÜKP rakenduskava 2014-2020.	KIKi keskkonnaprogramm. SV 2014+ KKMi meede kalapääsude rajamiseks (4,3 mln) ja kahe veekogu puhastamiseks.		0,00	0,00	0,00	0,00	
lahendab aastakümneid kestnud Tallinna mereääre õhuprobleemi ja investeerib lahendusse, mis tagab aastaringelt puhta õhu ka Pirita ja Merivälja piirkonnas	Keskkond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi parandada.	K2		Võimalik kasutada KIKi keskkonnaprogrammi vahendeid.		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab eraomanikke, kes aitavad kaasa unikaalsete või ohus olevate loodusväärtuste kaitsmisele	Keskkond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi parandada.	K2	ÜKP rakenduskava 2014-2020. Maaelu arengukava 2014-2020.	Toetatav osal juhtudel SV 2014+ looduskaitse meetmest (sh poollooduslikud kooslused). Toetatav MAKist (sh poollooduslike koosluste hooldamine).		0,00	0,00	0,00	0,00	
Eesti metsa terve ja elujõulisena püsimiseks toetab metsa uuendamisel eelkõige Eesti oludesse geneetiliselt sobivate metsaistikute istutamist	Keskkond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi parandada.	K2	Metsanduse arengukava 2020	Viiakse ellu osaliselt Metsanduse arengukava 2020 rakendusplaani raames. RMKI osalus vastavas kasvatusettevõttes. Toetab ka MAK 2014-2020 meede "Metsa majandusliku ja ökoloogilise elujõulisuse parandamine" (perioodi maht 10 lmn eurot).		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
alustab eriprogrammiga turbaalade taastamiseks	Keskfond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi parandada.	K2	ÜKP rakenduskava 2014-2020.	Toetatav SV 2014+ meetmest (ELI osalus 9,2 mln).		0,00	0,00	0,00	0,00	
jätkab programmiga, mille abil puhastatakse Eesti maastikud lagunenuid ja ohtlikeks muutunud hoonetest	Keskfond. Eesmärk 1: Eesti püsimine maailma puhtaima õhuga riigina, kõigi meie veekogude hea seisukord, meie metsa hoitus ja vastutustundlik majandamine ning kõikide Eestile omaste liikide jätkuv elujõulisus. Eesti kestmine sõltub muu kõrval ka sellest, kas suudame oma rikast looduskeskkonda hoida ja paremana edasi parandada.	K2	KIKi aruanded. MKMi eelnõu.	MKM käivitab koostöös KredExiga lähiajal maha jäetud elamute lammutamise toetamise programmi MKMi eelarvest (eeldatavalt aastase kestusega). KIK on toetanud tööstushoonete jne lammutamist keskkonnatasudest.		0,00	0,00	0,00	0,00	
töötab välja Eesti taastumatute maavarade kasutuselevõtu pikaajalise strateegia ja loob selle elluviimiseks toimiva struktuuri	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K1	Ei eelda täiendavaid vahendeid	On olemas põlevkivi (koostamisel uus) ja ehitusmaavarade arengukavad.						
viib lõpuni Eesti maapõue seadusandluse ajakohastamise	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K1	Ei eelda täiendavaid vahendeid	Tegemist õigusregulatsiooni muutmisega.						
suunab keskkonnatasude kaudu Eesti loodusvarasid kasutama võimalikult efektiivselt ja suuremat lisandväärtust loovalt. Hoiab põhimõtet, et keskkonnatasud oleksid kehtestatud võimalikult pikaks ajaks	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K2	Reform on juba läbi viidud	Keskonnatasude seaduse muutmine menetluses		0,00	0,00	0,00	0,00	
töötab koostöös tööstuse ja keskkonnaorganisatsioonidega välja mudeli, mis negatiivse keskkonnamõju vähendamise eesmärgi kõrval võtab ressursitasude arvestamisel aluseks ka loodusvarast toodetud lisandväärtuse	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K2	Mõju ei ole võimalik hetkel hinnata, töögrupp on moodustamisel	Vastav protsess on Rahandusministeeriumi juhtimisel käivitamisel (põlevkivi puhul).		0,00	0,00	0,00	0,00	
loob vajaliku õigusliku raamistiku selleks, et Eestist saaks sel sajandil jäätmevaba ühiskond, kus kord juba toodetud materjali ei visata ära, vaid võetakse pärast ümbertöötlemist ringlusse	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K1	Ei eelda täiendavaid vahendeid, mõju elanikkonnale ja KOVidele	Regulatsiooni on pidevalt täiendatud nimetatud eesmärkide saavutamiseks.						

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
jäätmete ringlussevõtu suurendamiseks Euroopa Liidus nõutud tasemeni viib lõpuni jäätmeveo korralduse reformi, mille tulemusel säilib prügiveo tellimise kohustus, kuid lisandub õigus valida parimat hinna ja kvaliteedi suhet pakkuv teenusepakkuja. Reformi osana peab oluliseks säilitada väikestes maapiirkondades jõukohase hinnaga jäätmeveoteenus ja tagada kohalikele omavalitsustele jäätmehoolduse rahastus	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K2	Jäätmeveo muutmise eelnõud.	Käimasolev protsess.		0,00	0,00	0,00	0,00	
propageerimaks puidu suuremat kasutamist ehituses kolib praegu Tallinnas kallitel rendipindadel asuvad keskkonnaasutused kokku puidust ehitatavasse Eesti loodumajja	Keskfond. Eesmärk 2: Eesti loodusvarade läbimõeldud, kokkuhoidlik ja efektiivne kasutamine.	K	Investeeringu teostajaks RKAS. Üürimakse lisandub investeeringu lõppemisel riigiasutusele. Eeldatud on rendilepingu jõustumisega 1.1.19 ning kulu prognoositud väga hinnanguliselt, RKASi praktikast analoogiat kasutades.	KKM tegeleb uue maja arendamisega.		-3,00	-15,00	-12,00	-5,00	
jätkab eraomanikele, kelle eramaal asub looduskaitseala, majandamise piirangute kompenseerimist	Keskfond. Eesmärk 3: Kohalike kogukondade kaasamine kaitse-eesmärkide väljatöötamise ja nende valmisoleku korral ka elluviimisesse. Loodust on võimalik hoida ja kaitsta kõige paremini koostöös kohalike elanikega, mitte administratiivsete käskude ja keeldudega.	K2		Käimasolev protsess.		0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab ressursisäästu tagavaid investeeringuid järgmise viie aasta jooksul 50 miljoni euroga	Keskfond. Eesmärk 3: Kohalike kogukondade kaasamine kaitse-eesmärkide väljatöötamise ja nende valmisoleku korral ka elluviimisesse. Loodust on võimalik hoida ja kaitsta kõige paremini koostöös kohalike elanikega, mitte administratiivsete käskude ja keeldudega.	K	ÜKP rakenduskava 2014-2020.	EL 2014-2020 vahendite seas oleas ressursitõhususe meede (ca 136 mln).		-12,50	-12,50	-12,50	-12,50	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
loob keskkonnatasudest investeringute programmi, mille kaudu toetatakse linnakeskkonna loodussõbralikumaks muutmist, näiteks investeringuid parkidesse, valgustuslahenduste säästlikumaks ja kaasaegsemaks muutmiseks ning kergliiklusteede väljaarendamiseks	Keskfond. Eesmärk 4: Ehitatud keskkonna säästlik kasutamine ja kestlik arendamine, mis on sarnaselt looduskeskkonnale Eesti rikkuseks ja konkurentsieeliseks maailmas. Kvaliteetse ehitatud keskkonna olulisteks elementideks on terviklik avalik ruum, hoitud ja väärtustatud kultuuripärand, loodushoid, koha omapära ning kõrge arhitektuurse- ja tehnilise kvaliteediga ehitised.	K1	ÜKP rakenduskava 2014-2020. CO2 riikidevahelised lepped.	Linnakeskkonna parendamist, sh nimetatud tegevusi, toetatakse CO2 tulust ja EL 2014-2020 vahenditest. KIKi keskkonnaprogrammist on samuti võimalik erinevaid toetusi saada.		0,00	0,00	0,00	0,00	
loob keskkonnatasude abil linnalikes piirkondades liikuvuskavade koostamise, jalgsi käidava ja kergliikluseks sobiva ruumi väljaehitamist toetava programmi. Seab eesmärgiks, et 2020. aastaks tehakse Eestis 8% sõitudest jalgrattaga	Keskfond. Eesmärk 4: Ehitatud keskkonna säästlik kasutamine ja kestlik arendamine, mis on sarnaselt looduskeskkonnale Eesti rikkuseks ja konkurentsieeliseks maailmas. Kvaliteetse ehitatud keskkonna olulisteks elementideks on terviklik avalik ruum, hoitud ja väärtustatud kultuuripärand, loodushoid, koha omapära ning kõrge arhitektuurse- ja tehnilise kvaliteediga ehitised.	K2		Linnakeskkonna liikuvuse parandamise tegevusi toetatakse EL 2014-2020 vahenditest.	Keskonnatasudest linnapiirkondade liikluskavade koostamine võib vajada seadusemuudatust.	0,00	0,00	0,00	0,00	
toetab riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja AS Riigi Kinnisvara mõistlikku koostööd, mis annaks kaasaegsele Eesti arhitektuurile võimaluse kujundada avalik ruum huvitavaks ja inimkeskseks	Keskfond. Eesmärk 4: Ehitatud keskkonna säästlik kasutamine ja kestlik arendamine, mis on sarnaselt looduskeskkonnale Eesti rikkuseks ja konkurentsieeliseks maailmas. Kvaliteetse ehitatud keskkonna olulisteks elementideks on terviklik avalik ruum, hoitud ja väärtustatud kultuuripärand, loodushoid, koha omapära ning kõrge arhitektuurse- ja tehnilise kvaliteediga ehitised.	K2	Lisakulusid ei kaasne	Teadaolevalt ei ole ka praegu takistusi vastavaks koostööks.	Sõltuvalt tegevustest võib eeldada seadusemuudatusi					
loob keskkonnatasudest laeokuva rahaga programmi, mis võimaldab igal lasteaial loodusõppes osaleda ning käia metsas ja mere ääres Eesti loodust tundma õppimas	Keskfond. Eesmärk 5: Suurem keskkonnateadlikkus. Inimene oskab ja tahab hoida seda, mida ta tunneb. Mida rohkem ja paremini Eesti inimesed teavad ja tunnevad Eesti loodust, seda rohkem oskavad nad seda väärtustada ja hoida ning seda vähem on riiklikel ametitel vaja täiendavate reeglite või keeldude kehtestamisega sekkuda. Ajakohane loodusharidus on järgmise viie aasta jooksul üks olulisemaid keskkonnapoliitika valdkondi.	K1	Keskonnatasudest toetatavate tegevuste ümber vaatamine, ei eelda lisakulusid			0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
seab sihiks teha Eestist Euroopa terviklikuma matkaradade võrgustikuga riik, koos radade juurde kuuluva interaktiivset õpet võimaldava taristuga	Keskkond. Eesmärk 5: Suurem keskkonnateadlikkus. Inimene oskab ja tahab hoida seda, mida ta tunneb. Mida rohkem ja paremini Eesti inimesed teavad ja tunnevad Eesti loodust, seda rohkem oskavad nad seda väärtustada ja hoida ning seda vähem on riiklikel ametitel vaja täiendavate reeglite või keeldude kehtestamisega sekkuda. Ajakohane loodusharidus on järgmise viie aasta jooksul üks olulisemaid keskkonnapoliitika valdkondi.	K2	RMK aruanded. ÜKP rakenduskava 2014-2020.	RMK jooksvalt uuendab külastustaristut ja edendab liikumisvõimalusi looduses. Osaliselt rahastatakse EL 2014-2020 vahenditest (külastustaristu kaitsealadel).		0,00	0,00	0,00	0,00	
annab lasteaedade ja koolide kasutusse kaasaegse, interaktiivse Eesti loodust puudutava õppematerjalide varamu	Keskkond. Eesmärk 5: Suurem keskkonnateadlikkus. Inimene oskab ja tahab hoida seda, mida ta tunneb. Mida rohkem ja paremini Eesti inimesed teavad ja tunnevad Eesti loodust, seda rohkem oskavad nad seda väärtustada ja hoida ning seda vähem on riiklikel ametitel vaja täiendavate reeglite või keeldude kehtestamisega sekkuda. Ajakohane loodusharidus on järgmise viie aasta jooksul üks olulisemaid keskkonnapoliitika valdkondi.	K2	Digitaalse õppevara toetatakse (va lasteaiad) Eesti elukestva õppe strateegia 2020 eesmärgi 4. Digipööre elukestvas õppes, tegevusega "Tagatakse põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse õppekavas seatud eesmärkide ning õpitulemuste saavutamist toetava digitaalse õppevara olemasolu, mille hulka kuuluvad e-õpikud, e-töövihikud, avatud õppematerjalid, e-õpetajaraamatud ning veebipõhised hindamisvahendid".	Samuti toetatakse 2014+ meetme "Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt" raames õppevara arendamist üld- ja kutsehariduse valdkonnas. E-hindamisvahendite arendustegevus ja kasutuselevõtt. Uuenduslike õppevaralahenduste hankimist ja ühiskasutuse korraldamist. Arendatakse koolide IKT taristu. (meetme kogumaksumis 53,5 mln)		0,00	0,00	0,00	0,00	

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
kujundab Tallinna Loodusmuuseumist Eesti atraktiivseima loodusõpet ja loodusteaduste toetava keskuse	Keskfond. Eesmärk 5: Suurem keskkonnateadlikkus. Inimene oskab ja tahab hoida seda, mida ta tunneb. Mida rohkem ja paremini Eesti inimesed teavad ja tunnevad Eesti loodust, seda rohkem oskavad nad seda väärtustada ja hoida ning seda vähem on riiklikel ametitel vaja täiendavate reeglite või keeldude kehtestamisega sekkuda. Ajakohane loodusharidus on järgmise viie aasta jooksul üks olulisemaid keskkonnapoliitika valdkondi.	K	Loodusmuuseumi tööjõu- ja majandamiskulude kasv 10%			-0,04	-0,04	-0,04	-0,04	
seisab hea avaliku teenistuse kõrge professionaalsuse, usaldusväarsuse ja inimsõbralikkuse eest	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 1: Demokraatliku riigikorralduse tugevdamine ja edasiarendamine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
võimaldab topeltkodakondsuse sünnijärgseile (põlvnemisel põhinevale) Eesti Vabariigi kodanikele, kes pole samaaegselt Vene Föderatsiooni kodanikud	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 1: Demokraatliku riigikorralduse tugevdamine ja edasiarendamine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Vajalik seadusemuudatus.					
peab enesestmõistetavaks kohalike omavalitsuste eelarve kaasavat koostamist	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 1: Demokraatliku riigikorralduse tugevdamine ja edasiarendamine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
võimaldab Riigikogu liikmetel soovi korral ja valitaks osutamisel osaleda kohalike omavalitsuste volikogude töös	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 1: Demokraatliku riigikorralduse tugevdamine ja edasiarendamine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
loob peaministri (valitsuse) juurde riigikantselei, strateegiabüroo, Arengufondi ja finantsasutuste ekspertide kaasamise põhjal ühtse riikliku seire ja strateegiakeskuse ning toetab teaduspõhiste analüüsise ja prognooside laiemat kasutamist ja teaduskraadiga spetsialistide töölevõtmist riigiasutustesse	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 2: Riigireformi jätkamine.	K	Teaduskraadiga spetsialisti värbamine igasse ministeeriumisse Riigikantselei andmetel: (12*2400)*12	Teadustöötajate tööle võtmist riigiasutustesse toetatakse EL 2014+ vahenditega. HTM TAI 2.meede 2.2." Soodustada teadlaste liikumist akadeemilise, avaliku ja erasektori vahel". Starteeגיabüroo on Riigikantseleis olemas.		-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	
muudab põllumajandusministeeriumi maaelu ministeeriumiks	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 2: Riigireformi jätkamine.	K			Eeldab seadusemuudatusi					
võtab vastu uue valdade ja linnade seaduse, mis määratleb eri suuruse ja tüübiga omavalitsustele erinevad õigused ja kohustused, sealhulgas pealinna eristaatuse	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 2: Riigireformi jätkamine.	K1	Kulusid ei kaasne.		Eeldab seadusemuudatusi					

Reformierakonna valimisprogramm

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonile 2016	Mõju VS eelarvepositsioonile 2017	Mõju VS eelarvepositsioonile 2018	Mõju VS eelarvepositsioonile 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
omavalitsusliitude ja omavalitsuste ühisasutuste peamiseks ülesanneteks on koostöö kaudu tagada piirkonna terviklik ja tasakaalustatud areng ning harupoliitika sidustamine maakonnaõiguslikult siduva arengukava abil	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 2: Riigireformi jätkamine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
omavalitsusliitu kuulumine on vabatahtlik. Omavalitsusliitude esinduskogu liikme(d) valib kohaliku omavalitsuse volikogu. Omavalitsusliidu esinduskogu otsused tuleb vastu võtta valdade ja linnade huvide tasakaalu tagava otsustusmehhanismidega – otsuste vastuvõtmiseks peab olema 2/3 liikmete ja 2/3 esindatud elanikkonna toetus	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 2: Riigireformi jätkamine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							
omavalitsused võivad moodustada ühisasutusi ja maakondade piiridele jäävad omavalitsused omavalitsusliite maakonnapiire arvestamata	Riiklus ja õiguskord. Eesmärk 2: Riigireformi jätkamine.	K1	Lisakulusid ei kaasne							